

Västpricken

NUMMER 1 · 2025

Svenska Kryssarklubben
Västkustkretsen

Eskader 2025

*Rikseskader
dubbelt så kul,
två eskadrar i en*

**The Tall Ships Races
2024 med Gratitude**

J-122 stor och fock i G2 Membranduk, fibermix kolfiber & technora, lätt ljusgrå taft 2 sidor. 1a resp 2a RayMarine2Star och Worlds 2H Gotland Runt.

Fotograf Henrik Hydén

SELDÉN SPECIALISTER
Sveriges största återförsäljare av Furlex rullsystem och gennakerullarna Seldén CX och GX. Vinterrabatt vid köp av nytt eller anpassning av befintligt segel.

10-25% VINTERRABATT

SEGEL, KAPELL, RULLSYSTEM OCH BÅTTILLBEHÖR

Stor vinterkampanj Palma Cruisinglaminatduk: Beställ segel i Palma cruisinglaminatduk i vinter. Välj mellan Palma Ultra (klassiskt vitt) och Palma TEC (Hightech utseende med synliga svarta fiber). Starkare UPE-fiber ger ökad prestanda. Komponenter i duk är framställt ur återvunnen plast.

Vinterrbjudande kapellservice och kapelltvätt: Lämna in sprayhood, sittbrunnskapell, lazybags, bomkapell och rullgenuakapell nu i vinter. Hög kvalitet på byte rutor och blixtlås. Erbjuder även tvätt och impregnering.

Rullgennaker och Code: Köp gennaker eller code med eget integrerat rullsystem. Kampanjerbjudande på komplett lösning. Kan monteras i hamn innan du kastar loss för dagen. Lika lätt att rulla ut gennaker/code som att rulla ut rullgenuan. Båtfart ökar med 1-3 knop. Möjligt på alla båttyper.

Lazy-Bag & Rullgenuakapell: **Boding Lazy-bag 2025**, görs custom för varje segel/båttyp för optimal passform. Låga väggar för minimal vindstörning vid segling samt effektiv ås-effekt för vattenavrinning. **Rullgenuakapell WM80**, ny kapellväv som är optimal för rullgenuakapell. Lättare, mer följsam och mycket starkare.

Lagerutförsäljning: Utförsäljning av ca 40 segel och 40 kapell med 20-60% rabatt. Gäller demo, lager och ej uthämtade produkter. Skriv till info@boding.se och berätta vad du behöver, så återkommer vi med vad som finns till just din båt.

RULLGENNAKER CODE 1 + SELDÉN CX

First 31.7 LR, Hanse 315, Nova, Omega 30
Dehler 35, Dufour 365 GL, Hanse 350, Jeanneau 36i
Arcona 400, Bavaria 42 Cr, First 40.7, HR 42, X-412

ORD.PRIS

31 500 kr
39 800 kr
49 500 kr

KAMPANJ

25 900 kr
32 900 kr
42 900 kr

STORSEGEL DACRONDUK

Birdie 24, Maxi 68 & 77, MS 20, Misil II, Viggen
Allegro 27, Compis, Maxi 84, Shipman 28, Vega

ORD.PRIS

11 550 kr
15 600 kr

KAMPANJ

9 400 kr
11 900 kr

RULLGENUA PALMA CR.LAMINAT TRIRADIAL

Arcona 32, Ballad, Bavaria 34, Cina 32, Scampi,
Bavaria 33 Cr, Dehler 33, First 31.7 LR, Scanmar 33
Bavaria 39 Cr, Jeanneau 39 DS, Oceanis 393,

ORD.PRIS

33 800 kr
37 950 kr
53 900 kr

KAMPANJ

26 900 kr
28 900 kr
42 900 kr

LAZYBAG CUSTOM FIT 2025

Albin Cumulus, Comfort 30 & 32, HR-26, Scampi,
Albin Nova, Bavaria 32 & 34, C-ina 32, Omega 34
Arcona 370, Bavaria 40, Dehler 34 DD, Hanse 371

ORD.PRIS

8 500 kr
11 700 kr
13 450 kr

KAMPANJ

7 700 kr
9 500 kr
11 300 kr

RULLGENUAKAPELL WM80

Arcona 32, Ballad, Comfortina 32, Scampi
Comfort 32, HR 31, Linjett 33, Maxi 95, Najad 343
Bavaria 42 Cr, Dufour 40, Najad 390, Oceanis 411

ORD.PRIS

7 500 kr
8 500 kr
9 600 kr

KAMPANJ

6 700 kr
7 700 kr
8 500 kr

Gäller totalt över 1500 båttyper. Pris varierar med yta, material, detaljutföranden, färg m.m.

Beställ i december 2024 - februari 2025. Gäller vid beställning senast 28e februari 2025.

Ring 031-93 30 82 eller maila din båttyp till info@boding.se så svarar vi med aktuella erbjudanden till just din båt.

WWW.BODING.SE

STOCKHOLM.
Tel 08-745 1220
stockholm@boding.se

GÖTEBORG.
Tel 031-93 30 82
gbg@boding.se

MALMÖ.
Tel 040-15 99 65
malmö@boding.se

OSLO.
Tel +47 23 22 99 00
oslo@boding.se

Redaktionsgrupp

Ulf Palm tillfällig redaktör, Annika Ahlmark, Lena Kjellgard, Helene Pedersen, Carina Jarlsby och Olof Hansson. Ansvarig utgivare Ulf Palm.

Kansli

Annika Ahlmark och Helene Pedersen
Talattagatan 24,
426 76 Västra Frölunda
Telefon 031-69 00 69
vastkustkretsen@sxk.se
www.vastkustkretsen.se
www.facebook.com/vastkustkretsen
Plusgiro: 42 01 92-7

Expeditionstid

Mån-tor 10.00-15.00
Annars enligt överenskommelse

SXK Seglarskola

Telefon 031-29 35 05
seglarskolan@sxk.se
www.sxkseglarskola.se
www.facebook.com/sxkseglarskola

Annonsförsäljning

Anne Kolni
Telefon 070-579 50 12
anne.kolni@telia.com

Sättning

IO Grafisk Formgivning AB
Telefon 070-588 84 37
info@ingelaohlsson.se
www.ingelaohlsson.se

Repro och tryck

Svenska Kryssarklubbens Västskustkrets har valt Billes Tryckeri AB som partner för att producera Västpricken, för deras förmåga att kombinera hög kvalitet med hållbarhet. Billes Tryckeri är certifierade enligt ISO 14001, ISO 9001, FSC och Svanen.

Omslagsfoto, se sidan 23

Fotograf: Erling Pedersen

Västpricken utkommer

2/25 material senast 19 februari,
utgives 8 april 2025
3/25 material senast 15 maj,
utgives 12 augusti 2025
4/25 material senast 27 augusti,
utgives 14 oktober 2025
1/26 material senast 12 november,
utgives 10 januari 2026

Egna artiklar

Skicka gärna in egna artiklar via e-post på vastpricken@sxk.se. Skicka texten oformaterad och bildfiler separat. Bilder skickas högupplöst, minimum 1 MB. Kom ihåg att ställa in er digitalkamera på högsta upplösning.

FRÅN STYRPLATS

I väntans tider

När dessa rader skrivs är vi mitt i Advent, som ju betyder väntan. Vi väntar på en av kyrkans största högtider – Julen. Då slår det mig att alla vi båtmänniskor kanske har vårt eget advent där vi tålmodigt väntar in islossning och varmare temperaturer då vi åter kan låta på presenningar och börja värrusta båten. I förlängningen väntar vi såklart på sjösättningen och båtsäsongen – om man inte är vinterseglare då och kan ha båtliv året runt.

Det vi, sommar- som vinterseglare, dock har gemensamt är att vi "adventar" på en av våra egna stora högtider: Båtmässan. 2024 års mäsas upplevde kanske somliga som en besvikelse då många mångåriga tillbehörsmonttrar saknades och mässan kunde upplevas som liten. Inför 2025 har man utlovat förändringar och, även om man krymper golvet storlek, lovar man en innehållsmässigt större mäsas där flera utställare gör välkommen comeback, däribland flera av tillbehörbutikerna. Så tillhör du dem som besviket lämnade mässan 2024 ska du definitivt ge den en chans till för 2025 lovar att bli bättre än på länge.

Som Kryssarklubbare kommer du självklart förbi vår – din egen – monter och säger hej. I vår egen monter, som vanligt bemannad av våra fantastiska funktionärer i Västskustkretsen, Medelhavsseglarna och Vänerkretsen men också förstärkt från kretsar runtom hela

landet och Seglarskolan, kommer vi presentera flera spännande nyheter men självklart är också mycket som vanligt. Här kommer du kunna se och fördjupa dig i all den verksamhet som föreningen har att erbjuda och få möjlighet att träffa många av dem som så outtröttligt ser till att vår förening fungerar. I år kommer vi "bo" på mässans golv efter att ha stått på etaget i flera år, vår monter heter A 03:20 + A 03:31. Dessutom har vi även denna gång vår egen scendag, måndagen den 3:e februari.

Så låt inte besöket 2024 sluta i besvikelse utan trotsa vinterkylan och kom igen 2025. Insup båtlivs atmosfären, påta bland tillbehören, känn den fiktiva vårvinden genom håret och nybåtsplastdoften bland monterarna eller fernissa- och tjärdoften bland träbåtarna. Kom självklart till din egen Kryssarklubb monter och slå dig ner en stund och insup klubbgemenskapen. Vi har inte roligare än vi gör oss – och roligast är att göra det tillsammans!

Väl mött i mässvimmel!

Ulf Palm

20 Bortom horisonten – Mariestad

Innehåll

4 Eskader

8 12-timmars

10 Utbildning

15 Årets nyhet!

Västskustens Naturhamnar

– Del 1, Onsala till Skärhamn

16 Rikseskader dubbelt så kul,
två eskadrar i en

19 Upptäck segling för
alla åldrar – Seglings-
programmet 2025 är här!

22 TBT och XRF. Vad händer?

24 Tekniska

28 Båtlivskommittén

30 The Tall Ships Races 2024
med Gratitude

33 Klubbmästeriet

Eskaderledar- info 15 januari kl 18.30

Eskadersäsongen 2025 närmar sig!

Eskader/långfärdskommittén försöker varje år arrangera eskadrar till olika mål när och fjärran.

För att lyckas med det behöver vi eskaderledare, som själva väljer vart man vill åka, när och hur man vill ta sig samt hur många deltagarbåtar man vill ta med. Självklart får man även välja ett speciellt tema för eskadern om man så vill.

Vi kommer att ha en Eskaderledarkväll, den 15 januari 2025, på Svarta Gaveln, Talatagatan i Långdrag kl 18.30.

Här kommer vi att gå igenom vad det innebär att vara eskaderledare, vad man bör tänka på, tips och idéer mm!

Kom och låt er inspireras, ny, såväl som tidigare eskaderledare. Tillsammans delar vi erfarenheter, färdmål, hamnar, ledarskap, samt går igenom vad vi i kommittén kan hjälpa till med.

Kvällen kostar inget och fika ingår! Anmälan via hemsidan.

**Väl mött!
Eskader/
Långfärdskommittén.**

**Följ
Västskustkretsen
på Facebook!**

Eskader

När man vill komma lite längre bort.

När man vill komma ut lite längre, vidga sina vyer.

Till grannländerna, gå på öppet hav, se nya skärgårdar, nya hamnar, nya naturhamnar, etc.

Med såväl segel som motorbåt.

Genom eskadrar ledda av erfarna ledare, som delar med sig av sina tips och erfarenhet.

Eller inspireras till långfärd genom litteratur och föreläsningar.

Ja allt det här låter fantastiskt och det är det också!

Eskader presentation 2025

Alla sommarens eskadrar kommer att presenteras på en träff 19 mars i Västerträffen!

Kostnad: 25:-/person. För att kunna beräkna fika mm är vi tacksamma om ni anmäler er via hemsidan www.vastkustkretsen.se

Anmälan till sommarens eskadrar kommer öppnas senare på kvällen den 19/3!

I detta nummer har vi bara några axplock av sommarens eskadrar och vi kommer framöver lägga upp på hemsidan när det kommer nya. Håll utkik där! /Eskader/långfärdskommittén

Eskader till Läsö Kristihimmelsfärdshelgen 29/5–1/6

Gratis för nya medlemmar!!

Ta chansen att prova på en eskader i det mindre formatet! Följ med oss och upptäck Läsö. Grilla, umgås, ta en cykel- eller buss-tur och helt enkelt ha det trevligt. Detta är en eskader som vänder sig till alla, såväl segel- som motorbåtar. Ett utmärkt sätt att testa på eskaderlivet för er som aldrig vågat er på detta. Erfarna eskaderresenärer är också hjärtligt välkomna. Vid otjänligt väder så hittar vi alternativa färdmål. Huvudsyftet, att testa eskader och ha trevligt, uppfylls alltid!

Samling på Rörö 28 maj, överfart 29 maj och avslutning på Läsö 31 maj.

Denna **"Prova på"** eskader är gratis för nya medlemmar.

**Väl mött önskar
eskaderledare:
Ingela och Björn Johansson
Carina och Peter Williamsson**

Eskader till Roskilde

28 juni

Följ med oss på eskader till Danmark i sommar!

Har du inte seglat eller åkt några längre sträckor är detta ett utmärkt tillfälle att komma lite längre hemifrån och samtidigt uppleva det gemytliga Danmark! Tema dansk kultur - som vi vill ha det. Preliminär start lördagen den 28 juni i Göteborgs skärgård.

Mer information och anmälan kommer i nästa nummer av Västpricken.

Väl mött!

Eskaderledare

Maria och Per Lundahl på S/Y Maria

Carina och Peter Williamsson på

M/Y Petrina

Helgoland 2025 (preliminär plan)

Beräknad start i början av juli

Eskadern samlas i Grenå och går sedan till Mårup på Samsö och Nyborg innan vi passerar genom Fyns öhav ner till Marstal. Efter en förhoppningsvis givande vilodag ger vi oss av över Kieler Bucht och söker en hamn i Kielområdet för att bunkra innan vi startar resan genom Kielkanalen/Eiderkanal ner till Brunsbüttel/Tönningen. Här får vi avvakta rätt tidvatten för att sedan slutligen bege oss mot Helgoland.

Båtar med ungdomar ombord är extra välkomna!

Både nerresa och hemresa via kanalerna är preliminära och kan bli föremål för ändringar.

Det blir även tid för några vilodagar på intressanta ställen och gemensamma aktiviteter i hamnarna.

Eskaderledare:

Birgitta och Svante Zetterberg

S/Y Kickan

Eskaderseglingen "Göteborgs skärgård med omnejd"

Detta blev en eskadersegling med flera ändrade planer och med bara lite förflyttning av båtarna.

Enligt ursprungsplanen skulle vi samlas på Tjörnekalv för att sedan ta oss ner till Göteborgs skärgård. Men strax före start strök vi Tjörnekalv av flera orsaker. Vi siktade på Hyppeln, som var vår andra hamn enligt planen i stället. På väg mot Hyppeln kom ett förslag att vi skulle gå till direkt till Björkö eftersom det var lite hårdare väder på gång. Björkö var tredje hamnen enligt planen och alla var överens om att det var bättre att bli inblåst på Björkö än på Hyppeln.

På detta sätt fortsatte eskaderseglingen. Vädret var ostadigt och i stället för att lämna en bra plats för att gå till en med osäker status, utnyttjade vi bland annat möjligheterna att med allmänna kommunikationer åka till platserna där vi hade bokade aktiviteter. Vi lyckades på detta sätt att genomföra alla besök trots att båtarna låg stilla flera dagar.

Det var sex båtar i eskadern, två motorbåtar och fyra segelbåtar med elva personer plus en gäst som deltog i två dagar.

Här följer nu den gemensamma loggboken med text och bilder som togs fram av deltagarna:

Torsdag 2024-08-08

Rivstart på årets eskader med taxibåt från Björkö till Hyppeln. Hotande blås- och regnväder har gjort att planeringen fått ändras så att hamnen i Hyppeln strukits från programmet.

Det bokade besöket på Fortet på Hyppeln kunde genomföras med hjälp av Björkö's Marin och Fiske och deras taxibåt. Vi fick en fin promenad runt ön och en kunnig guidning i Fortet innan båten tog oss tillbaka.

Eskadermöte med svampmackor på kajen när vi kom tillbaka fullbordade en fin första dag och vi somnade (förhoppningsvis) till ljudet från allsång och disco på Seaside.

/MiSueño

Fredag 2024-08-09

Det var disco på Seaside ganska länge fram på småtimmarna!

Sedan kom regnet och blåsten på morgonkvisten! Det passade väldigt bra att vi bokat besök på Barlind Beer då regnet och blåsten höll i sig hela dagen. Kemidoktorn Jonas Barlind berättade om sitt intresse för ölen och vi provade flera sorter och åt räkmacka till. Jonas hade utökat lokalen och den var fin och mysig, stora rostfria tankar och han berättade detaljerat om tillverkningen.

Regnet avtog en stund på eftermiddagen så man kunde promenera lite. Men kvällen blev regnig och blåsten tilltog igen, upp mot 19 m/s!

/Filuren

Lördag 2024-08-10

Blåsigt natt men solig morgon. Vi ligger kvar på Björkö. Skepparmöte kl. 15:00 som hölls på "Balders hage" butik och café, där vi drack kaffe och Inga-Britt bjöd på hemlagade bullar och rulltårter. Mumsigt och mysigt.

Söndag 2024-08-11

Efter en mycket blåsigt och gungig natt med knarr från fenderarna tog vi oss ner till Framnäs färjeläge. En del av oss gick tappert med egen båt, andra fick skjuts

av Katrine Taube. Efter en kort tur över till Kalven fick vi ett trevligt mottagande och fin information om Smugglarhuset och smugglarkungen Ernst Bremer av Jan Maesel, som nu bor i huset. Efter det blev det smörgåsar i trädgården (Karin och Lars bjöd på detta) och promenad upp till Valen där man har en enastående utsikt över skärgården.

Väl tillbaka på Björkö kunde vi slappa en stund för att sen återses på Björkö Pizzeria, där vi åt goda pizzor och hade skepparmöte. En trevlig, blåsigt dag med hej då till Monika och Fredrik som avslutar sin eskader i morgon. De fick vackra grytlappar som Eva gjort och en fin eskaderkasse.

/Lovisa

Måndag 2024-08-12

Vi vaknar till tystnad. Det är inga slag i riggen och båten ligger helt stilla. Stormen som vi haft den senaste tiden har upphört och vi har fått sommarväder. Monica och Fredrik lämnar eskadern på grund av besök av nyfött barnbarn.

Enligt senaste planen skall vi i dag gå till Vinga för lunch och guidning. Sedan skall vi gå till Hönö Klåva.

För att hinna till guidningen på Vinga 11:00 behöver vi gå senast kring kl. 9. Vi lämnade hamnen 9:05. Eftersom vinden tagit slut blev det motorgång hela vägen. När vi hade kommit ner mot Öckerö hamn fick vi information om att "Lovisa" fått problem med bränslet. Lovisa och MiSueño gick in till en brygga för en analys av problemet. Senare fick vi besked att Lovisa fått vatten i bränsletanken, övriga båtar går vidare till Vinga och är i tid för guidningen.

Guiden berättade om Vingas historia och hur de olika husen hade använts och vem som använder dem i dag. Vi hann även med att titta på museet samt fyren och båken. Efter en snabb lunch lämnade vi Vinga och

gick till Hönö på ett något vågigt vatten. Eftermiddagen var fri tid.

Lovisa hade tagit sig till Hönö och diverse lösningar diskuterades. Senare på eftermiddagen drogs några grillar i gång och det blev gemensam middag på kajen. Bitte och Mats som var med på en eskader för några år sedan var nu med husbil på Öckerö och kom på besök. Det blev en trevlig afton som tog slut när det blev mörkare och kyligare.

/ Josefin

Tisdag 2024-08-13

Det blev en tidig morgon för oss som följde med Lennart för att se på ringmärkning av fåglar. Det var intressant att se hur man fångade in fåglar och sedan vägde och mätte dem innan ringen monterades på ett av benen.

Fåglarna verkade över lag inte oroliga när de fångades och behandlades. Det tyder väl på ett mycket gott handlag hos dem som håller på med ringmärkning.

Klockan 11 hade vi bokat tid för visning av Fiskemuseet. En kunnig och engagerad guide visade runt i museet och berättade om museets historia och många av de utställda föremålen.

/ Josefin

Onsdag 2024-08-14

Vid avgång tidvis lite byig vind från S-SO som krävde lite planering att lämna kajen. Flera båtar kunde gå under Fotöbron, vi valde att gå genom Fotöskärgården. Väl framme i Långedrag vinkade Jarl in oss på tomma gröna platser.

På eftermiddagen fikade vi med Annika på kansliet, precis hemkommen från rikseskadern till Mariehamn. Därefter vandrade vi över till Sjöräddningen där Camilla Larsson berättade om verksamheten från begynnelsen till båtarna K9, K17 och K15 som är på gång. SSRS står för Svenska Sällskapet för Räddning av Skeppsbrutna.

På kvällen tog vi vagnen in till Kajskjul 8 där det var bluesafton. Vi åt god och spännande mat.

/ Andantino

Torsdag 2024-08-15

Dagens program var att förflytta oss till Donsö. Vid lunchtid kom det in mycket fuktig luft och lite duggregn.

Vid skepparmöte med fika på kajen bröt plötsligt solen fram och det blev hett.

Då väderprognoserna lovar blåsigt hela nästa vecka beslutade vi att ha eskaderavslutning påföljande dag med att vi äter skaldjur. Innan dess åker vi turboat till Vrångö för att få guidning där.

/ Andantino

Fredag 2024-08-16

Det är en grå och blöt morgon. Regn och blåst. Vi skall under förmiddagen besöka "Donsö Maritime Training Centre" som har byggt upp en anläggning för utbildning och träning av sjöbefäl. I ett stort rum har man skapat en fysisk miljö med all utrustning som vanligen finns på bryggan på ett fartyg. Bryggans "fönster" består av stora bildskärmar som visar miljön runt omkring fartyget med andra fartyg, öar, bebyggelse, flygplan och annat. Man kör det egna fartyget och interagerar med allt i den kringliggande miljön.

Det blir väldigt realistiskt, när vi gick i mycket hög sjö ville man gärna hålla i sig trots att man vet att man står på ett stabilt golv. Detta var ett mycket roligt och givande besök som alla verkade uppskatta. Stort tack till Joakim Vonasek som tog sig tid till att visa oss och berätta om anläggningen.

Nästa aktivitet var en vandring på Vrångö och för att ta oss dit tog vi Västtrafikfärjan som går till öarna i södra skärgården. När vi kom till Vrångö träffade vi Gunnel som är född och uppvuxen på ön. Hon började med att visa oss "Vrångöhuset" som är en samlingspunkt för ön med förskola, Närhälsan, samlingslokaler med mera. Sedan gick vi genom byn och upp till lotsutkiken och tittade på utsikten. Vi avslutade med att bli bjudna på kaffe och

äpplekaka i den västra hamnen. Sedan blev det en ny färjeresor tillbaka till Donsö.

Eftersom två båtar behövde lämna eskadern i förtid hade vi beslutat att avsluta redan på fredagen. Det var en solig eftermiddag och kväll men något kyligt i vinden.

Vi valde att samlas i "Hunneboa" på piren och nära bryggan med båtarna. Vi hade bestämt att var och en tog med sig skaldjur av den omfattning och typ som man önskade. Det blev allt från påsar med lösa räkor till tallrik med en blandning av skaldjur och annat från havet. Det blev en fin avslutning i solnedgången. Trots att vädret tidvis varit mot oss och att vi avslutade något tidigare hade vi kunnat genomföra de planerade aktiviteterna tack vare utnyttjande av allmänna kommunikationer. Efter utdelning av årets nyhet, "eskaderkassen" med stickade grytlappar som extra bonus, gick var och en till sin egen kajuta.

/ Josefin

På denna eskader deltog vi: Monica och Fredrik ombord på Filuren, Karin och Lars ombord på Mi Sueño, Inga-Britt och Lennart ombord på Andantino, Elisabeth och Jarl ombord på Lovisa och eskaderledare Eva och Leif ombord på Josefin.

Motivet till att gå upp i ottan och segla 12-timmars vinter

FOTO:HANS BJÖRK

12-timmars vintersegling har arrangerats under cirka 15 års tid. Denna segling skiljer sig från vårens och höstens seglingar inte bara att det kan vara kallt och isigt utan också att start och målgång sker i mörker. Det har visat sig att det inte är mörkerseglingen i sig som är utmaningen utan det är att komma till start. En inte ovanlig förteelse är deltagare som kommer något försenade till start. Men vad är det då som gör att det är svårt att hinna i tid till start?

Det går att identifiera ett par nålsögon i förloppet som förtjänar lite extra uppmärksamhet. Dels brukar Murphys lag träda in med att det som kan gå fel det går fel, dels finns ofta en del inte alltför pigga gästar att tillgå eller rättare sagt inte alltid att tillgå. Men vi tar det från början.

Väckning

Efter att ha träffats i båten på kvällen före seglingen och diskuterat strategin blir det alltid en sen kojning. Jag vet inte om vi någonsin kommit i bingen före midnatt en endaste gång under de 15 år jag seglat. Men trevligt har vi. I år satte jag väckarklockan på 04:10. Lugnt och fridfullt i båten endast svagare vibrationer kunde märkas, sannolikt inte från riggen. På med kaffevattnet. Här finns ett tips att nyttja en kaffekittel med visselförsedd pipa som tjuter när vattnet kokar. Man blir liksom lite oskyldig för att ha väckt alla i båten. Det var ju bara vattnet som kokade.

Lagom tills det att frukosten färdigställdes dyker en gäst upp. En framgång! 33% närvaro! Efter ytterligare en stund sjukanmäler sig en gäst efter ett kort frukostbesök. Den siste gästen har fortfarande inte syns till. Kaffedoften blir till slut alltför påträngande även för sjusovaren som kommer upp lagom för att duka av frukosten under tiden vi lämnar bryggan.

Det står väl allom klart att detta egentligen kräver militär disciplin med uppställning och visitation för att fungera. Men så kanske jag inte vill ha det. Det är lätt att bli utan gästar då. Vissa år har gästarna fått äta frukost i lugn och ro ända fram till start

och vi har då gjort upp ett vaktschema vem som kommer upp strax innan start. För övriga gäller fri lek.

Murphys frånvaro

Efter frukost vidtager påklädning i flera lager. Tidskrävande det också men här brukar det mesta löpa smärtfritt även om en del persedlar lätt förväxlas. Därefter angrips frånläggning om än ofta något yrvaket. Om något nu "inte löper eller går som det ska" i mörkret blir det alltid mycket svårare att reda ut vad som felas. Att förklara något för en gästgäst som inte alltid har koll på alla udda tampar som ser likadana ut i mörkret är i princip omöjligt. Det får helt enkelt inte kinka!

Kvällen före avgång brukar jag därför göra i ordning allt både för att lämna bryggan och att problemfritt kunna sätta segel. Det är viktigt att det är lätt att lämna bryggan och det skall vara en minimal mängd med tampar och fendrar som skall stuvats undan. Målsättningen skall vara "inget alls" att stuva undan.

Att checka av all elektronik dagen före får inte missas. Här kommer jag osökt att minnas lumpen och en av de viktigare lärdomarna – daglig tillsyn och kontroll. Det är närmast en garanti att en lanterna inte funkar om man inte gjort en kontroll innan.

I år var det lite blåsig med ogynnsam vindriktning vid frånläggningen så vi var tvungna att köra ut båten med spring runt akterpälarna. Däcksbelysningen kom då väl till pass även om detta går lite emot min princip att allt skall kunna göras i mörker. Men det löpte friktionsfritt utan mankemang.

Segelsättningen är det sista kritiska momentet i tidsschemat. Att ha rullmast är fantastiskt smidigt när det funkar. Men även här kan det gå fel. I mörkret är det lätt att bli lite enögd, att inte ha koll på alla detaljer såsom att släppa mastkrummet, att mata ut "bara lite" om storen inte löper ut själv etc.

Som försegel föll valet på en hårdvindsjib på ett inre förstug då vinden konstant skulle vara mellan 10-15 m/s under hela seglingen. Allt var förberett och det skulle

bara vara att hissa. Men – icke. Det var "timglas" på jiben då den hade behagat att snurra med i toppen runt staget vid avgången från hamnen. Det var ju då bra att inte bara hissa utan att i stället kika efter varför det gick trögt vid hissandet. Inte svårt att reda ut men lite ett exempel på att man inte ser allt lika tydligt i mörker. I dagsljus hade det ju syntts att "toppen var snodd".

Sensmoral

Man kan tycka att mer militär disciplin vore på sin plats för att få upp alla ur bingen i tid. I mitt fall spelar det inte så stor roll då jag seglar mycket ensam och har planerat för att sköta allt själv om så blir fallet. Men det kräver en god planering, att allt är kollat och att det fungerar. Givetvis är det lite olika för olika tillfällen och olika båtar. Men det skall vara säkert och det skall vara socialt trevligt att vintersegla!

Seglingen

Årets segling var lika trevlig som vanligt. 4 båtar kom till start och lika många gick i mål. Positivt bara det. Det var inte speciellt kallt och tveksamt var att kategorisera det hela som vintersegling. Friska sydvindar rådde under hela dagen och det var rejält stökig sjö ute på havet. Samtliga valde därför att i princip segla inomskärs. Tyvärr började det regna i samband med skymningen varför det blev riktigt mörkt. Glasögonprydda gästar får då dessutom lite svårt att se. Många anför då att glasögon erfordras för att lösa sjökort. En omöjlig kombination.

Vi var 13 personer som samlades i Öckerö hamnkontors lunchrum där vi avnjöt Hans seglaryta och lite annat. Det var Hans som var ansvarig för grytan om någon nu undrade. Receptet är hemligt.

Hoppas nu fler blir motiverade att gå upp i ottan.

Glada segelhälsningar
Lars Tobin, Stormfågel

Båtmässan Göteborg 1–9 februari 2025

Äntligen är det dags för Båtmässan i Göteborg igen! Du hittar oss på ny plats i år på plan 1. Vi ser fram emot vår mässvecka. Vi har fått information om att i år är tillbehörsutställarna på plats igen.

Våra monternummer är: A03:20 och A03:31. Du är varmt välkommen att besöka oss i montern.

Vi kommer att sälja medlemsvaror och alla våra publikationer samt finnas till hands för frågor och funderingar från er medlemmar. I år är det premiär för första delen av vårt nya uppdaterade verk av Västskustens Naturhamnar, välkommen att kika på det och passa på att handla till mässpris.

Är du inte medlem så finns det möjlighet att bli det i montern. Vi kommer även i år att ha en spännande tävling med fina priser, så välkomna förbi oss på Båtmässan.

På måndag den 3 februari är det vår dag på Båtmässans scen och då kommer vi ha ett spännande och omväxlande program med olika föredrag. Hoppas vi ses!

**KAPELL & SITTBRUNNSKAPELL
SPRAYHOOD • MARINSÖMNAD
MATTLANGETTERING**

www.kapellteknik.se
0705-92 31 96
Redegatan 9 • Långedrag

Kunskap ger ökad säkerhet och trivsel ombord!

Mer information och anmälan

Mycket mer information om utbildningarna finns på www.vastkustkretsen.se

Ändringar kan ske, men vår hemsida hålls uppdaterad.

Tider

Där inget annat anges är tiden för kvällarna kl. 18.30 - 21.00.

Navigation

Förarintyg

Förarintyg kallades tidigare Förarbevis. Detta är steg 1 i navigation. Du får kunskap och färdighet i navigation, sjökort, säkerhet, trafikregler, miljö, mm. Elektronisk navigering behandlas också. Praktik i båt erbjuds.

Längd 7 gånger + prov (7 april)

Dag Måndag (ej 10 feb, 10 mars)

Tid 18.00 - 21.00

Start 3 februari

Kretsmedlem pris Gratis!

Inte medlem pris 1 500:-

Förarintyg - Intensiv

Innehåll: se Förarintyg. Kunskap i att läsa sjökort och sjövana krävs, liksom egna studier mellan tillfällena. Kursen kan bli för komprimerad för dig, som inte har båtvana.

Längd 5 gånger + prov (10 april)

Dag Måndagar och torsdagar
24+27+31 mars +3+7 april

Tid 18.00 - 21.30

Gång 1 18.00 - 22.15

Start 24 mars

Kretsmedlem pris Gratis!

Inte medlem pris 1 500:-

Gratis Förarintyg!
Västskustkretsens medlemmar
går gratis på våra Förarintyg
i Göteborg.

Gäller inte för materiel, båtpraktik eller förhöret.

Förarintyg - Helg (tre kurser)

Innehåll: se Förarintyg.

Längd 4 gånger

Provet kan göras direkt efter sista gången eller senare.

Dagar 25 - 26 januari + 1 - 2 februari

alt. 1 - 2 + 8 - 9 mars

alt. 29 - 30 mars + 5 - 6 april

Tid 09.30 - 16.30

Kretsmedlem pris Gratis!

Inte medlem pris 2 200:-

Förarintyg - Tjej - Helg (två kurser)

Innehåll: se Förarintyg - Helg.

Dagar 22 - 23 feb. + 1 - 2 mars

alt. 29 - 30 mars + 5 - 6 april

Tid 09.30 - 16.30

Kretsmedlem pris Gratis!

Inte medlem pris 2 200:-

Förarintyg - Repetition

För dig som har tagit Förarintyget eller har motsvarande kunskaper och vill fräscha upp dessa. Även för dig som tappat bort ditt intyg och vill göra provet på nytt.

Längd 2 gånger

Dagar Tisdag 28 januari + 4 februari

Kretsmedlem pris Gratis!

Inte medlem pris 700:-

Speciellt!
Rabatt på alla kurser!!
Student eller ungdom 16-25 år får
40 % på medlemspriset för kursen.

Gäller inte för materiel,
båtpraktik eller provet.

Kontakta kansliet för anmälan,
telefon 031-69 00 69.

Kustskepparintyg - Helg (två kurser)

Kustskepparintyg kallades tidigare Skepparexamen. Kustskepparintyget är steg 2 i navigation. Kursen ger dig kunskaper att vara skeppare i nordiska farvatten.

Kustskepparintyg är krav för att framföra fritidsfartyg större än 12 x 4 m. Du lär dig bl.a. navigation till havs samt i mörker, regelverk, sjömanskap, mm. Båtpraktik Mörker erbjuds.

Krav Förarintyg och Båtpraktik

Längd 4 gånger + prov

Dagar 25 - 26 jan. + 8 - 9 februari

alt. 22 - 23 februari + 8 - 9 mars

Provet är cirka en vecka efter sista gång.

Tid 09.30 - 16.30

Kretsmedlem pris 1 950:-

Kustskepparintyg - Repetition

För dig som har tagit Kustskepparintyg eller har motsvarande kunskaper och vill fräscha upp dessa. Även för dig som vill göra provet på nytt.

Krav Förarintyg och Båtpraktik

Längd 3 gånger

Dag Tisdag

Start 18 februari

Kretsmedlem pris 750:-

Mörkernavigering

I teori och praktik går vi igenom förutsättningar för säker navigering i mörker. Vi övar praktiskt i och utanför fyrbelysta leder. Praktiken i båt ingår.

Krav Förarintyg

Längd 2 gånger

Teori Tisdag 11 mars

Praktik Tisdag 18 mars

Kretsmedlem pris 700:-

Radarintyg

Teoretiska och praktiska kunskaper om radar och radarnavigering, inställningar, tolkning av bild, navigeringsmetoder, färdplaner och plotting.

Två praktiska övningar i båt ingår.

Krav Förarintyg

Längd 6 gånger, inkl. prov

Dag Måndag

Start 17 februari

Kretsmedlem pris 1 400:-

Radarintyg - Dagtid

Innehåll och krav: se Radarintyg.

Längd 4 gånger, inkl. prov

Dag Onsdag

Tid 09.30 - 14.00

Start 26 februari

Kretsmedlem pris 1 400:-

Radarintyg - Helg

Innehåll och krav: se Radarintyg.

Längd 2 gånger, inkl. prov

Dagar 8 - 9 mars

Tid 09.00 - 17.30

Kretsmedlem pris 1 950:-

Radar - Repetition

Genomgång av viktiga funktioner, för att få en bra radarbild. Vi avslutar med praktiska övningar ombord i båt.

För att kunna utnyttja din radar bättre.

Längd 1 gång

Du bör ha knäppt på en radar innan.

Dag Tisdag 25 mars

Kretsmedlem pris 400:-

Långfärd**Utsjöskepparintyg**

Utsjöskepparintyget är steg 3 i navigation. Kursen behandlar segling i europeiska farvatten, tidvatten, krav på båt och utrustning, förberedelser, meteorologi, flerdynssegling, m.m.

Vi planerar nu en kurs. Information om tider, mm, kommer i veckobrev och på hemsidan. Intresserad? Anmäl dig till kursen och du blir kontaktad.

Räkna med tidvatten

Lär dig planera segling i farvatten, där tidvatten påverkar färden. Vi går igenom hur tidvatten uppstår. Vi räknar på vattendjupet och strömmen.

Längd 3 gånger

Start Onsdag 26 februari

Kretsmedlem pris 800:-

Kanalfärd i Europa - Kanalintyg

Vid färd på Europas inre vattenvägar krävs Kanalintyg. Vi går igenom de regler som krävs för Kanalintyget. Du får också tips om slussning, olika vattenvägar, utrustning, VHF med ATIS, mm. För att gå kursen - inga krav.

Längd 2 gånger + prov

Dagar Måndag 3 + 10 mars

Prov Måndag 17 mars

Kretsmedlem pris 600:-

För att få **Kanalintyget** så gäller:

Krav: Förarintyg, Båtpraktik och SRC.

Kanal Europa, Kanalintyg - Helg

Innehåll: se Kanalfärd Europa - Kanalintyg

Dag Lördag 15 mars

Tid 09.30 - 15.30

Prov Lördag 15 mars 16.00 - ca 18

Ta med NFBs Intygsbok, om du har.

Kretsmedlem pris 700:-

Förslag kurser för olika nivåer**Grunder - Kustnära**

Förarintyg, SRC, Väder för båtfolk, Båtmanövrering.

Fortsättning - Danmark, Norge

Kustskepparintyg, Mörkernavigering, Radarintyg.

Längre - Nordsjön, Europa

Utsjöskepparintyg, Kanalfärd, Tidvatten, Väder för långseglare.

Radiokommunikation**SRC (f.d. VHF-intyg)**

SRC är Short Range Certificate. För att få använda en VHF-radio krävs att man har ett SRC. Kursen är för dig som har eller planerar att skaffa VHF-radio. Genomgång av trafikdisciplin, anrop, DSC samt nöd-, il- och varningstrafik. Du lär dig också använda och får praktisera på DSC.

Längd 4 gånger + prov (18 mars)

Start Tisdag 18 februari

Kretsmedlem pris 900:-

SRC - Helg (två kurser)

Innehåll: se SRC.

Längd 2 gånger, inkl. prov

Dagar 22 - 23 februari

alt. 22 - 23 mars

Tid 09.00 - 17.00

Kretsmedlem pris 1 200:-

Väder**Väder för båtfolk - Helg**

Lär dig tolka och förstå väderprognoser samt meteorologiska uttryck. Vad betyder t.ex. lågtryck, högtryck och fronter? Vad kan molnen och vindarna ge oss för information? Vi gör praktiska övningar i olika avsnitt. Läraren är meteorolog och en erfaren långseglare bistår.

Längd 1 gång

Dag Söndag 2 mars

Tid 09.30 - 16.00

Kretsmedlem pris 700:-

Väder för långseglare - Helg

Genomgång av meteorologi för långseglare, från Västkusten över Nordsjön och vidare ut. Du lär att dig förstå om olika vädersystem på olika platser; när, var och varför det är så. Hur tolkar du en väderkarta. Hur hittar du hårt väder?

Känn igen varningstecken om kommande hårt väder? Hur undviker du hårt väder. Det blir diskussioner, frågor och svar. Hur används moderna vädertjänster? Är det satellit, nätet, radio? Det finns flera olika sätt att få väder-information. Hur får du tag i dem? Hur pålitliga är de? Allt detta och mer får du lära dig. Läraren är meteorolog och en erfaren långseglare bistår.

Längd 1 gång

Dag Söndag 16 mars

Tid 09.30 - 16.00

Kretsmedlem pris 700:-

Båtteknik**Båtmekaniker**

Det blir ingen Båtmekaniker nu i vår. Vi planerar för hösten.

För dig som vill lära dig att förstå hur båten fungerar tekniskt. Vi tittar på felkällor och problemlösning. Vi startar från noll och bygger upp kunskaperna. En motor, att öva på, finns i lokalen. Efter kursen kan du göra provet för Båtmekanikerintyg.

Vårda din dieselmotor

Hur tar du hand om dieselmotorn för att få bästa prestanda och livslängd? Du får reda på vad du kan göra själv och vilka åtgärder du bör lämna till verkstad. Vad bör du göra vid upptagning och sjösättning? En motor, att öva på, finns i lokalen.

Längd 4 gånger

Dagar Tisdagar och torsdagar

25, 27 februari, 4 och 6 mars

Kretsmedlem pris 800:-

Motorkunskap för tjejer

Runt en dieselmotor går vi igenom motorns olika system; bränsle-, smörj-, kyl- och elsystem. Vi pratar också om felsökning och underhåll. En motor, att öva på, finns i lokalen.

Längd 2 gånger

Dagar Tisd. 18 feb. och tors. 20 feb.

Kretsmedlem pris 300:-

Träbåtsrenovering

Kursen för dig som vill kunna hålla en träbåt vid gott liv. Vi tar oss an olika delar, som behöver repareras. Vi kan komma att jobba med, t.ex. proppa, sprunsa, laska, basa, reparera/byta spant, bord, bottenstockar, m.m. Du lär också ut hur du använder diverse maskiner och verktyg.

En praktisk kurs i trivsamt miljö och med härlig doft på köpet. Samarbete med Västkustens Träbåtsförening och Ringö-

varvet. Professionella träbåtsbyggare leder kursen.

Längd minst 10 gånger
Dag Onsdag
Tid 17.00 - 21.00
Plats Utbildningsrederiet, Ringön, Järnmalmsgatan 3, Göteborg.

Det var många som anmälde sig i höstas och fortsätter nu i vår. Det finns också en kö med intresserade. Är du intresserad? Kontakta Mats Berggren, Träbåtsföreningen, 0706-09 54 42. Mejl mazberggren@gmail.com

Båtmanövrering

Båtmanövrering, teori och praktik

I teori går vi igenom bl.a. hur propeller-verkan och vind påverkar båten, tilläggningar, spring, girar, mm. Vi praktiserar detta samt övar även man överbord. Praktiken görs med en motorseglare, för motor.

Längd 2 gånger
Teori Torsdag 13 mars
Praktik Torsdag 20 mars
Kretsmedlem pris 750:-

Båtmanövrering - Helg

Innehåll: se Båtmanövrering, teori och praktik.

Längd 1 gång
Teori + praktik Söndag 23 mars
Tid 09.00 - 16.00
Kretsmedlem pris 750:-

Rigg och segel

Splitsa flätad lina (två kurser)

Du lär dig att splitsa dubbelflätad lina: ögonsplits och långsplits. Om tiden räcker gör vi även en soft schackel. Du kan ta med egna linor och/eller verktyg att arbeta med. Verktyg, linor, mm finns.

Längd 1 gång
Dag Onsdag 5 mars
 alt. Onsdag 12 mars
Tid 18.00 - 21.00
Kretsmedlem pris 300:-

Rundvandring och rigginformation

För dig som är intresserad av Seldén och deras produkter. Vi går först en guidad tur i deras produktion och följer processen hur en mast blir till. Därefter går vi igenom viktig information, om hur du underhåller din rigg på bästa sätt, spänner och vad du bör tänka på. Kvällen avslutas med en genomgång av Seldéns produktsortiment samt frågestund. Tänk till på frågor, så att du kan fråga experterna. De finns på plats!

Längd 1 gång
Dag Torsdag 27 februari
Tid 17.30 - 20.00
Plats Seldén Mast, Tranered
 Redegatan 11, Västra Frölunda.

Kretsmedlem pris 100:-

Segelservice och tillbehör

Vi går igenom diverse skador, som kan uppkomma under sommaren samt goda tips för att förebygga dessa. Vi går även igenom de vanligaste servicejobben, såsom segeltvätt, UV-skyddsbyte och allmän översyn. Det finns mycket du kan göra för att förlänga livslängden på både segel och kapell! Vi presenterar också praktiska produkter och lösningar, som bl.a. Lazybag, Ankarplog och Rullflockskapell. De gör seglingen bekvämare och roligare. Passa på och ställ frågor.

Längd 1 gång
Dag Torsdag 20 februari
Tid 18.00 - 20.00
Plats Lundh Sails, Nya Varvet
 Sven Källfelts gata 28.

Kretsmedlem pris 100:-

Segelmakeri och trim

Du får inblick i segeltillverkningens alla tillverkningssteg: tillskärning, ihop-sättning, sömnad och färdigställande. Vi talar om olika segeldukar och dess egenskaper, rullsystem, mm. En stor del av kvällen ägnas åt riggens och seglets inbördes förhållande. Hur exempelvis mastkurva och förstagsspänning påverkar seglets form och egenskaper. Såväl med tanke på prestanda som bekvämlighet och säkerhet.

Längd 1 gång
Dag Onsdag 12 mars
Tid 18.00 - 21.00
Plats UK Sailmakers
 Kråketorpsvägen 10, Mölndal

Medlemspris 100:-

Sjukvård

Till sjöss är den ordinarie sjukvården inte lika tillgänglig som hemma. Därför är det viktigt att själv kunna hantera ett sjukdomsfall, i väntan på hjälp.

HLR med AED-hjärtstartare

Hjärt-Lungräddning, nu även med hur du använder en AED (Automated External Defibrillator). AED finns nu på många platser i samhället. Kursintyg ingår.

Längd 1 gång
Dag Torsdag 27 februari
Kretsmedlem pris 100:-

HLR med AED-hjärtstartare - Dag

Innehåll: se HLR med AED

Längd 1 gång
Dag Onsdag 26 mars
Tid 13.00 - 15.30
Kretsmedlem pris 100:-

OBS Barn eller barnbarn?

Det går inte att göra "vanlig" HLR på baby eller barn. Man måste använda en speciell metod. Tänk på babyn eller barnet och gå denna speciella HLR.

Special!

HLR med AED för baby och barn

Baby är 0 - 1 år och barn är 1 - 18 år. Det är speciell HLR för baby och barn. Det är livsviktigt att göra rätt fort. Du får också information om hur du använder en AED på baby och barn. Kursintyg ingår.

Längd 1 gång
Dag Torsdag 6 mars
Kretsmedlem pris 100:-

Första Hjälpn och HLR med AED - Helg

HLR med AED, innehåll se HLR. Första Hjälpn - Du blir rustad för att agera i akuta händelser, som hjärta, stroke, brännskador, diabetes, epilepsi, mm. Kursintyg ingår.

Längd 1 gång
Dag Söndag 23 mars
Tid 11.00 - 16.00
Kretsmedlem pris 100:-

Grundläggande sjukvård ombord

När du är ute i båt är det bra att ha vissa grundläggande kunskaper om hur du hanterar de vanligaste skadorna och akuta sjukdomstillstånd ombord. Stukningar, brott, nedkylning, satt i halsen, allergier är några exempel, som du får kunskap om. Teori och praktik blandas.

Längd 1 gång
Dag Onsdag 26 februari
Tid 18.00 - 21.00
Kretsmedlem pris 100:-

Materielkostnader

I avgiften ingår inte materiel (böcker, sjökort, passare, transportör, linjal). Materiel finns till försäljning vid starten. Kostnad ca 500:- för Förarintyg samt Kustskepparintyg, beroende på vad du har tidigare. För övriga kurser är materielkostnaderna lägre.

Anmälan och information

På www.vastkustkretsen.se. Fyll i alla fält, betala med kort och skicka.

Avbokning

Avgift tas ut. Villkor - se hemsidan.

Priser

På angivet medlemspris tillkommer 200:- för deltagare, som inte är medlem i SXX Västskustkretsen.

Tider

Där inget annat anges är tiden för kvällarna kl. 18.30 - 21.00.

Lokal

Kurserna hålls i SXX Västskustkretsens lokaler, Talattagatan 24, Långe- drag, om inte annat anges.

Prov för NFBs intyg

Avgift för Prov ingår inte i kursavgiften. Prov för Förar-, Kustskeppar-, Utsjö-skeppar- och Radarintyg samt SRC sker i anslutning till kursens slut. NFB kommer att ändra sättet att genomföra prov. Det skall bli digitala prov. Genomförs i kurslokalen. Mer information kommer efter nyår. Vid prov för vissa intyg skall uppvisas:

- Kustskepparintyg: Förarintyg, Praktik.
- Utsjöskepparintyg: Kustskepparintyg.
- Kanalintyg: Förarintyg, Praktik, SRC.

Fordringar och avgifter för intyg

Fordringar, mm, finns på NFBs hemsida www.batlivsutbildning.se Avgiften för prov ändras nu 1 februari.

- Alla intyg utom Seglarintyg - 650:-
- Seglarintyg - 350:-

Studieorganisatör

Kurserna anordnas av Svenska Kryssarklubben Västskustkretsen i samarbete med NBV Väst. Villkor för studieverksamhet i enlighet med regler fastställda av Folkbildningsrådet.

Du kan även i fortsättningen göra ditt intyg via oss på Kryssarklubben.

Svenska Kryssarklubben har som en av åtta organisationer och företag ingått avtal med NFB, Nämnden för båtlivsutbildning, om att arrangera provtillfällen för NFB:s intygsprov.

De personer som vill avlägga NFB:s intygsprov, såväl medlemmar som icke-medlemmar, genom Svenska Kryssarklubben kommer från och med februari 2025 kunna boka, på www.sxk.se/aktiviteter, samt avlägga provet hos Kryssarklubben, enligt en överenskommen prislista för de olika proven. Priserna sätts av NFB och är desamma hos alla aktörer.

Det handlar om följande prov: Förarintyg, Kustskepparintyg, SRC-intyg, LRC-intyg, Båtmekanikerintyg, El- och elektronikintyg, Kanalintyg, Manövrering för högfartsbåt, Radarintyg, Utsjöskepparintyg och Seglarintyg 1, 2 samt 3.

Ett av våra mål: Ha fler utbildade ombord!

Välkomna till butiken
i Långedrag eller
beställ i vår webshop!

www.sxk.se/vastkustkretsen/butiken

SxK-mössor
100% bomull

120 kr/st

Syverkstan

KUNGSVIKEN

NYPRODUKTION
& OMKLÄDSEL AV
BÅTDYNOR, MATTOR
& GARDINER

Mob. 070 57 97 334

www.syverkstan.nu
KUNGSVIKEN 755, 473 99 HENÅN

DAGS FÖR NY MOTOR?

- MOTORFÖRSÄLJNING & MOTORBYTEN
- SERVICE & RESERVEDELSFÖRSÄLJNING
- MOBIL SERVICE PÅ VATTEN & LAND
- HÄMTNING & FÖRVARING AV UTOMBORDARE & DREV

DIN MERCURY & YANMAR PARTNER

EN AV SVERIGES LEDANDE
SERVICEVERKSTÄDER FÖR:

UTOMBORDARE 0768-602081
INOMBORDARE 0708-937755
WWW.OCKEROMARINMOTOR.SE

**ÖCKERÖ
MARINMOTOR AB**
MOTORSERVICE • INSTALLATION • FÖRSÄLJNING

Årets nyhet! Väst kustens Naturhamnar – Del 1, Onsala till Skärhamn *Se hit!*

I det totala verket av Väst kustens Naturhamnar finns detaljerade hamnbeskrivningar av cirka 300 naturhamnar ifrån Mönster i söder till Koster i norr.

Vad är nytt i den åttonde utgåvan av Kryssarklubbens Väst kustkrets (SXX-V) naturhamnsbeskrivningar?

- Perspektivbilder tagna med drönare
- Nya sjökortsutsnitt
- Kompletterande bilder
- Hamntexterna uppdaterade
- Flygfotona kompletterade med ny information
- Tre pärmar i stället för två pärmar

Varje naturhamn har två sidor i pärmarna:

Sida 1

Perspektivbilder tagna med drönare och nya sjökortsutsnitt ger en bättre översikt över hamnarna, det är lättare att orientera sig. De flesta av hamnarna har dessutom fått kompletterande bilder för att underlätta navigeringen. Samtliga hamntexter är genomgångna och ändrade vid behov.

Sida 2

Samtliga hamnar kontrollerade vad gäller tvåmeterskurvan, dubbar, enslinjer, djup, kablar, skärgårdstoletter mm.

När kommer den nya utgåvan att lanseras?
På Båtmässan i Göteborg 2025.

Varför tre pärmar?

För dem som abonnerar på Vårutgåvan utökas publikationen med fem nya hamnbeskrivningar varje år, därför utökar vi till tre pärmar så att de nya hamnbeskrivningarna skall få plats.

Kan jag fortsätta använda mina gamla pärmar?

Det går bra, det är fortfarande samma färgindelning på de sex olika kustavsnitten dvs orange och rött för Del 1, Onsala till Skärhamn.

När kommer de andra två kustavsnitten med den nya layouten?

Planen är att lansera ett kustavsnitt per år dvs Onsala till Skärhamn under 2025, Skärhamn till Hamburgsund under 2026 och Hamburgsund till Strömstad under 2027.

Vilka jobbar med detta?

Det gör Hamn- och Ankarplatskommittén (HAK) som består av ett tiotal eldsjälar som varje vår och höst är på expeditioner för kontroll av befintliga naturhamnar, rätar upp krökta dubbar, målar enslinjer och kontrollmäter djup. En viktig aktivitet är också det fältjobb som görs för nya hamnar som man kan ta del av genom att prenumerera på Vårutgåvan. Varje sommar genomförs också en boj-expedition för kontroll av de SXX-bojar vi har på Väst-kusten.

Vi i HAK hoppas att du ska få mycket nytta och glädje av naturhamnsbeskrivningarna! Hoppas vi ses ute i vår fina skärgård! Glöm inte att om vi hjälps åt och bjuder varandra "en öppen hand" blir allt bättre och vi får alla en bättre upplevelse!

Rikseskader dubbelt så kul, två eskadrar i en

TEXT OCH FOTO CARINA OCH PETER WILLIAMSSON

Sommaren 2024 var vi på rikseskader till Åland. Ca 70 båtar, någon husvagn och husbil träffades i månadsskiftet juli - augusti för att lära känna Åland och likasinnade från andra kretsar. För oss som åkte Göta kanal båda vägarna blev det en resa på drygt 800 sjömil.

Detta var den sjunde Rikseskadern som Svenska Kryssarklubben organiserat och vår tredje.

Vi tar det från början. När man seglar till en rikseskader kan man vara med på en tillfartseskader. Vi hade tänkt att vår tillfartseskader skulle börja i Sjötorp på väg in i Göta kanal. Den tanken fick vi ge upp då det visade sig att alla båtar från Västkustkretsen hade valt lite olika tider att lämna Göteborg, ja även färdplanerna såg olika ut. En annan deleskader med deltagare från kretsen skulle börja i Stockholms skärgård. När det visade sig att det var 12 båtar sammanlagt från kretsen slog vi samman

dess och vips blev vi tre eskaderledarpar. Vi enades om en färdplan. Men som alla som åkt på eskader vet är det sällan man kan hålla sig till färdplanen. Väder och vind brukar ställa till det. Av olika anledningar slutade det med att vi var 9 båtar som höll samman från Utö i Stockholms skärgård till Mariehamn. Det var en lagom grupp men vi saknade dem som var tvungna att avboka resan.

Vi började vår tillfartseskader i fint väder på Utö där alla fick plats i gästhamnen även om några båtar fick klämmas in med skohorn. Vi samlades på eftermiddagen för

att inviga tillfartseskadern med lite snittar och mingel. Här presenterade vi också sången, Ella på Knippla, som vi tänkt uppträda med på festen som skulle gå av stapeln när vi var samlade på Åland. Platt fall! Flera av deltagarna hade inte hört låten! Vi tränade i alla fall och det lät bättre och bättre för varje hamn vi anlöpte. Så småningom lade vi även till "Knö dig in" i programmet, en riktig typiskt göteborgsk allsångslåt. Vi grilade och lärde känna varandra. Alla kände någon i gruppen men ingen kände alla, så det var en bra blandning.

Dag två gav vi oss i väg till Runmarö, Norrviken, en av de uthamnar som Kryssarklubben har i Stockholms skärgård. Hit kom vår ordförande, Kerstin Andersson och hennes man Anders, och hälsade oss välkomna till östkusten. Trevligt med en klubbhamn att samlas på. Fina bryggor och ett tält med bord som skydd för regnet som kom senare. Bojarna låg lite längre ut än vi trodde så det blev till att skarva akterlinan. Vi var glada att vi fick plats då

det varit fullt dagen innan när Dackekretsen hade planerat ett stopp där. Några gick en sväng och någon fiskade mört med stor håv. Här fick vi i uppgift att se vilka ordspråk olika bilder föreställde. Medan vi klurade fick vi smaka på fina och goda små-snittar. När vi skulle lämna dagen efter ösregnade det så vi hade två skepparmöten innan vi kom i väg vid tolvtiden. Vi åkte nästan på led till en naturhamn i närheten, Säck, där gjorde vi en stjärnankring. Vi hade planerat den dagen innan så alla visste i vilken ordning vi skulle lägga till. Mitt i viken låg en stor holländsk båt, typiskt, så vi fick göra vår stjärnankring lite på sidan. Börje tog gummibåten och en bärbar vhf och ropade in båtarna i rätt ordning. När vi lagt till lämnade den holländska båten!

Solen kom fram och de flesta hoppade i och badade. Några formaterade en stjärna i stjärnan. Sedan blev det en landare med öl eller rosévin och lite snacks inköpta av eskaderkassan, mer bad och massor av tjötkors och tvärs. När vi var där fick naturhamnen besök av "Trocaderobåten" som sprutade vatten och delade ut Trocadero till alla. Bland annat fick vi en med smak av geléhallon. Den har vi inte smakat på än. Det var första gången vi var med om en stjärnankring. Det blev tredje gången gillt då de tidigare gångerna inte gått att genomföra pga vädret. Det var verkligen

vårt att vänta på, en upplevelse och gemenskap utöver det vanliga.

Nästa stopp blev på Siarödsfortet på Kyrkogårdsön. Det byggdes under första världskriget och var bara i bruk ett år eftersom det var för fuktigt inne i berget. De hade satsat på fina handfat i marmor. Anläggningen är i stort insprängd i berget med bunkrar ovan jord. Dessa ser ut som berg för att inte synas från luften. På kvällen samlades vi i restaurangen och åt en god fisksoppa med nybakat bröd. Restaurangen var egentligen stängd men de öppnade för oss.

Nästa stopp blev på Arholma, en fantastiskt idyllisk ö som man inte ska missa om man åker till östkusten. Några av deltagarna missade den men fick i gengäld en fin solnedgång på Gräddö.

Här fick vi en bingobricka från dagens hamnvårdare med bilder vi skulle leta efter och fotografera till nästa hamn. Det utbröt en febril aktivitet men det var inte så mycket mer än vatten på överresan till Ålands skärgård så vi fick lite extra tid till uppgiften. Vårt första stopp i Ålands skärgård blev en naturhamn, Stegskär.

Vi samlades på klipporna och drack en god bål som vi blev bjudna på. Naturligtvis sjöng vi här också och gick en runda på ön som inte var så lättillgänglig som den såg ut.

Sista hamnen innan avslutningen blev Rödhamn, en blandning av naturhamn och gästhamn och tillika Ålands Segelsällskaps uthamn. På promenad på ön fick vi se en gammal radiofyr som var omgjord till museum samt röda granitklippor. I gästhamnen fanns gulliga utedass och såklart en bastu, vilken finsk hamn med självaktning saknar en bastu?! På kvällen hade hamnvårdarna hyrt en annan bastu, vid vattnet, där vi hade frågesport och salta bad innan vi åt en gemensam avslutningsmiddag på kaféet. Vi satt ute i det fina vädret och kafévårdarna tog en bild på oss som

ligger på deras hemsida/ instagramsida. Vi överräckte även en eskaderflagga med alla våra båtnamn som numera hänger i taket. Kika där om ni kommer dit någon gång!

Vi hade mestadels fint väder på vår tillfartseskader men nu var det emot oss. Ankomstdagens väderprognos till Mariehamn sa att det både skulle regna men framför allt blåsa stormvindar. Vi lämnade Rödhamn för att åka till Mariehamn en dag tidigare än tänkt. Först hade vi kollat med gästhamnen att det fanns plats så att vi kunde komma. Det gick bra och det visade sig att alla deleskadrar från övriga kretsar hade tänkt samma sak. Innan vi gav oss i väg den korta biten till Mariehamn så hissade många båtar flaggspel, även vi motorbåtar smyckade våra båtar med fina flaggor. Så lämnade vi Rödhamn och begav oss mot Mariehamn. Vi hamnade sist. Helt plötsligt såg vi dubbelt, det var fler båtar med flaggspel än det var i vår eskader! Det visade sig vara Bottenhavskretsen som hade samma kurs som vi. Deras eskaderledare ringde upp mig och började med orden "Vilken fin eskader ni har!". Vi enades om att vi skulle åka först så det blev VHF-upprop till alla båtar som senare också förtydligades på vår WhatsApp-grupp.

Så var vi äntligen framme! Solen sken, ordförande Kerstin stod på bryggan och välkomnade oss, hamnkapten mötte upp och dirigerade oss till rätt plats (eller nästan) och det spelades härlig rytmisk välkomnande musik på kajkanten. Vi kände oss verkligen välkomna! Nåja musiken var kanske inte ämnad för vår ankomst. En stor segelskuta lämnade samtidigt som vi anlände, kanske var det den sista båten från Tall Ship race som precis innan gästade Mariehamn.

På kvällen hade vi eskaderavslutning på kajkanten. Det var svårt att hitta ett naturligt ställe där vi kunde samlas alla 18 personer. Men vi flyttade några bänkar och tog med stolar från båtarna så kunde vi sitta

i en cirkel. Här blev det bål och frågetävling innan bastupojkarna kom och sa att vi hade tagit deras bänkar. De var inte alls glada på oss! Men vi var glada och nöjda över att vår eskader avlöp så bra när vi delade ut varsin magnet med Ålands flagga till alla deltagande båtar som ett minne.

Så kom då dagen när själva rikseskadern skulle börja, det fina vädret från gårdagen hade bytts ut mot lite regn men framför allt höga vindstyrkor. Vi eskaderledare samlades i Badhuspaviljongen där vi gick igenom veckans program. Det var en kort promenad dit men den var uppför en lång trappa. På kvällen välkomnades alla eskaderdeltagare dit upp på välkomstmingel med Ålandspannkaka, sviskonkräm och grädde. Ålandspannkaka är en ugnspannkaka gjord på bla mannagryn och kardedumma. Det var gott och kul att få testa något lokalt att äta.

På tisdagen var det en guidad promenad i Mariehamn för dem som ville. Vi gick från ena hamnen till andra hamnen från väster till öster. Det var en duktig guide som berättade om den fyrmastade stålbarken Pommern som ligger i hamnen, det är numera ett museifartyg. Vidare berättade hon om Badhusparken, esplanaden, sekel-skiftesvillor, sjökvarteren, Ålands historia och mycket annat. Fördelen med Åland är att alla pratar svenska, fast man är utomlands, så det är lätt att förstå guiden även med en klingande dialekt.

På kvällen var det dags för festen. Innan dess hade några hunnit med ölprovning på Pub Stallhagen. Festen började med mingel och drink i Badhuspaviljongen. Sedan blev det en kort promenad till Marieparks lokaler vid färjeterminalen Vi drog lappar för att få till en blandad bordsplacering på kvällen. Det fungerade i stort sett. Vi åt en mycket god trerättersmiddag. Under tiden så bjöd de olika kretsarna på underhållning. Vi sjöng vår sång "Ella på Knippla" som vi tränat på och som extranummer kom då den kända allsången "Knö dig in". Vi uppmuntrade alla att sjunga med men de som tidigare hade klämt i så högt och ljudligt i allsånger var alldeles tysta nu. Senare fick vi veta att "Knö dig in" inte alls var en känd allsång utanför Västkusten så det var inte så konstigt att ingen sjöng med! Vi fick applåder och festen var trevlig i alla fall. Några av oss fick gå upp på scen en extra gång och berätta på ett underhållande sätt vad vi hade med oss i packningen till rikseskadern.

På onsdagen var vi många som åkte en bussrundtur runt Åland. Jag tror att guiden berättade om allt som finns att berätta om ön, naturen, skola, hemskolning, politik, arbete, fritid, vem som får köpa hus och bo på Åland, sevärdheter mm. Vi stannade på Kastelholms slott men det fanns inte så mycket tid till att gå in i slottsruinen. Vi valde att gå till Jan Karlsgårdens friluftsmuseum där det denna dag var mycket aktiviteter bl a kokades det rödfärg att måla husen med, kardades och spann garn, tillverkning av borstar av olika slag. Vi åt vår lunch i Smakbyn. Fantastisk god lunch men för att hinna i tid till när bussen gick vidare fick vi slänga i oss maten. Någon lämnade kvar sin väska under bordet men det löste busschauffören med att svänga förbi på tillbakavägen efter vi besökt Bomarsunds fästningsruiner. Det var ett fint landskap vi åkte förbi denna småregniga dag. Vi hade tur att det var uppehåll de gångerna bussen stannade och vi gick ut för att se olika sevärdheter.

Bomarsunds fästningsruin

Sista dagen ordnades en cykelutflykt till Järsö. Vi var ett drygt trettio tal cyklister som gav oss iväg på de slingrande röda vägarna i ett långt, långt cykelled. När vi kom fram fanns det en fin rastplats "mitt i skogen" med bänkar där vi tog igen oss och umgicks samtidigt som vi fikade med supergoda mackor. Fram och tillbaka blev det en sträcka på ca 18 km. De som inte följde med på denna cykeltur kanske gjorde ett besök på Pommern eller sjöfartsmuseet. Det fanns också tid till att kontrollera sina uppblåsbara flytvästar av kunniga funktionärer från Västkustkretsen. Det var många utanför kretsen som tog chansen.

På kvällen blev det avslutningsmingel med grillning i solskenet utanför Badhuspaviljongen. Humöret var på topp, precis som det alltid brukar bli då man lärt känna varandra efter fina dagar och god gemenskap.

Om du inte redan varit på eskader kan vi verkligen rekommendera att "Knö dig in" på någon av sommarens eskadrar. Hoppas att vi ses!

Deltagande båtar & eskaderledare:

Drömmen - Ingela och Björn
Petrina - Carina och Peter
Silvervåg - Anne-Beate och Börje
Övriga deltagare;
Antina - Annika och Hans
Bossanova - Ann-Britt och Håkan
Doris - Maria och Per
Jonic La Bitté - Britt-Marie och Lasse
Josima - Inger och Göran
Linnea - Carina och Martin

Upptäck segling för alla åldrar – Seglingsprogrammet 2025 är här!

Följ med på en spännande seglingsupplevelse för alla åldrar och erfarenhetsnivåer. Oavsett om du är nybörjare eller har tidigare seglingserfarenhet, så finns det något för dig i vårt seglingsprogram.

Nybörjarkurser för ungdomar

För ungdomar som har avslutat årskurs 7 eller 9 erbjuder vi en fantastisk möjlighet att lära sig segla ombord på våra traditionella skolfartyg. Här får du arbeta tillsammans med andra och skapa starka band genom gemensamma uppgifter ombord. Under kursen får du prova på seglingens alla aspekter, från segelsättning till navigering och säkerhet. Vi har enbart på- och avmönstringsort fastställda på kurserna för att kunna möjliggöra besök på så många intressanta platser som vädret tillåter. Vi erbjuder både pojk- och flickkurser samt mixade grupper.

Fortsättningskurser för ungdomar

Har du avslutat årkurs 8 och har tidigare seglingserfarenhet? Då är fortsättningskurserna något för dig! Här får du prova på mer utmanande seglingar med nattseglingar och ibland flerdygnsseglingar. I sommar deltar vi i både Tall Ships Races och Nordisk Seglats, där du får kappsegla och tävla mot andra vackra skutor och fartyg. Du får fördjupa dina kunskaper i segling, navigation och säkerhet – en fantastisk upplevelse för alla som vill ta seglandet till nästa nivå. Elever som seglat med oss tidigare har förtur till dessa kurser.

Segling för unga vuxna (18-30 år)

Under sommaren seglar vi på södra Östersjön där vi har möjlighet att utforska vackra platser som Möns Klint, Bornholm och delar av Tyskland och Polen. På hösten riktar vi blicken mot Skagerack och Kattegatt för härlig skärgårdssegling. Ombord får du delta i allt arbete; segelsättning, navigation, matlagning och mer. En unik chans att få både upplevelser och kunskaper på öppet hav, bland ensliga öar och pittoreska hamnar.

Vuxensegling (20+)

Inga förkunskaper krävs! Våra vuxenseglingar erbjuder en avslappnad och lärorik semester. Vi seglar i Göteborgs skärgård eller norska fjordar, allt beroende på val av kurs. Oavsett får du njuta av bland annat härliga naturhamnar och den härliga gemenskapen ombord. Med vacker natur, god mat och ett fokus på trivsel är detta en perfekt möjlighet att komma bort från vardagen och uppleva något nytt.

Familjesegling

För familjer med barn mellan 7 och 15 år erbjuder vi ett roligt och lärorikt äventyr. Vi seglar på dagarna och sover på nätterna. Aktivitet och teori varvas för att passa alla åldrar och förmågor och för de som fortfarande har spring i benen när seglingsdagen närmar sig sitt slut, anordnas aktiviteter både ombord och i land. En härlig upplevelse tillsammans med barn eller barnbarn!

**För mer information och anmälan, besök vår hemsida:
www.sxkseglarskola.se**

Välkommen ombord!

Stiftelsen
Svenska Kryssarklubbens Seglarskola
Talattagatan 24
426 76 Västra Frölunda
seglarskolan@sxk.se
Telefon
031-29 35 05
www.sxkseglarskola.se

Under denna vinjett presenterar Eskader/Långfärds-kommittén fakta om färdmål som ligger lite längre bort. Färdmål som går att nå på en vanlig semester. Oftast i vanlig takt, ibland med några längre etapper eller någon nattsegling.

Mariestad

TEXT OCH FOTO ANNETHE OCH INGE ANDERSSON

När man seglar eller åker båt i Vänern är Mariestad en knutpunkt för nästan all fritidsbåtstrafik, även om det finns andra mindre hamnar i närheten.

Staden ligger strategiskt oavsett om man skall ta en tur till/från Göta kanal eller bara gå omkring i Vänern, som är en fantastisk båt-sjö. Enda hindret för dem med lite högre mast är Torsöbron. Rakt norr om staden på Torsö ligger både Mariestads segelbåtsklubb's uthamn Skeberga och motorbåtsklubbens uthamn Lambar. Det finns en prickad led dit från "spjälstaketet", som omger navigeringen till/från staden och som man kan fortsätta på och komma ut vid västra brofästet intill Torsöbron. Idag har staden ca 17 000 innevånare, men den har varit mer betydelsefull och varit residensstad för Skaraborgs län.

Hamnen är en av de största i Vänern med massor av bryggor för egna båtar. Gästhamnen finns längst in i hamnen och skulle det vara fullt där kan man ligga utanpå varandra längs med piren. Man kan även ligga på lediga befintliga platser med röd/grön skyltning. Här finns bra faciliteter och ett stort utbud av restauranger i hamnområdet.

Mariestad grundades år 1583 av Gustav Vasas son, hertig Karl, senare kung Karl IX, som döpte staden efter sin hustru Maria av Pfalz. Syftet var att skapa en handels- och köpstad, strategiskt placerad i Vadsbo härad i norra Västergötland, precis vid ån Tidans utlopp, som för användes som transportled. Staden grundades vid sätesgården Tunaholm (sedermera Marieholm) och den närliggande åsen. Stadens och kommunens vapen föreställer en ox som stiger upp ur ett vattendrag. Detta avser återge det tillfälle när Karl, enligt sägen, såg just detta vid Tidans i Mariestad.

Mariestad är tillsammans med Kalmar de två städer i Sverige som har en domkyrka, men saknar biskop. År 1583 bildades av Värmland, Vadsbo och Valle härader i Västergötland en så kallad superintendentia, under ledning av en präst med titeln superintendent. Denne fick sitt säte i Mariestad. Det nya stiftet blev officiellt 1605 och domkyrkan uppfördes åren 1593–1625. Kyrkan byggdes huvudsakligen efter ritningarna till Sankta Klara kyrka i Stockholm, uppförd av Karl IXs bror Johan III. År 1647 splittrades hertigdömet och Mariestad upphörde som superintendentia.

Som så många småstäder byggda i trä har staden brunnit och den totalförstördes i en brand år 1693. Endast kyrkan och viss bebyggelse i stadens norra ände klarade sig. Staden återuppsattes efter en stadsplan med ett rutnätsliknande gatusystem. Staden drabbades återigen av en storbrand 1895, denna gång med något lindrigare konsekvenser.

Industrin har varit viktig för Mariestads tillväxt ända sedan 1700-talet. Katrinefors bruk har framställt papper sedan 1765 och är än idag en betydande arbetsgivare i kommunen. Alla har väl sett och använt toalet- och hushållspapperet Katrin, Lambi och Särila, alla varumärken i Bruket som idag ägs av finska Metsä Tissues. Vid bruket tillverkades under en tid Unica-boxen av Aktiebolaget Tidan. Den framställdes av unicasten.

Staden har genom åren haft flera stora industrier, såväl inom tändstickstillverkning som bryggeri. Bryggeriet köptes av Spendrups 1967 men lades sedan ned. Mariestads bryggerianor lever dock ännu kvar genom öl som av Spendrups tillverkas under varumärket Mariestads bryggeri. Länge var även Electrolux fabrik en mycket stor arbetsgivare i staden.

Sommaren 2015 aviserade Electrolux att man skulle lägga ner fabriken och flytta produktionen till Ungern. Electrolux stängde fabriken helt våren 2017.

Mariestad omges av Sveriges största insjöskärgård, de största öarna heter Torsö, Fågelö och Brommö. När ni är i dessa krokar, får ni inte missa den fina "naturhamnen" Lindökroken. Där finns brygger, torrdass, samt en fantastisk ankarvik med två SXX bojar. Ta dingen till flera fantastiska badvikar med sandstränder i närheten.

Mariestads centrum är uppbyggt kring två torg, Gamla och Nya torget. Gamla torget används idag som parkeringsplats. Bebyggelsen runt Nya torget domineras av 60- och 70-talsbebyggelse där det tidigare låg stenhus från sekelskiftet. Missa inte skulpturen Vänerskutan, på torget. Här finns idag en galleria med alla affärer som man behöver för bunkring.

Mariestads stationshus med sin jugendarkitektur hör till stadens byggnadsminnen sedan mars 2005. Det gör byggnaden för såväl sitt samhällshistoriska som arkitektoniska värde. Huset ritades av Lars Kellman, som var från trakten, och uppfördes 1909.

I Mariestad finns en av Sveriges äldsta och bäst bevarade landsortsteatrar, Mariestads teater. Teatern invigdes i januari 1843 och var helt färdigbyggd först 1848. Teatern är byggnadsminnesförklarad sedan 1993. I Mariestad finns även några museer. Dessa är Vadsbo Museum, Mariestads Industrimuseum, Leksbergs Skolmuseum samt Mariestads Musikarkiv Cantus Durus. Vadsbo Museum grundades den 14 september 1918 av Vadsbo Hembygds- och Fornminnesförening.

Till vänster (öster ut) från hamnen ligger Gamla Stan, ett område på Näset, omkring den mäktiga domkyrkan. Gamla Stan i Mariestad räknas som en av landet bäst bevarade trästäder. Den består av träbebyggelse från 1700- och 1800-talen och är ett riksintresse som en av Sveriges bäst bevarade äldre stadskärnor. Den ger en inblick i forna tiders levnadssätt och vid högsäsong finns det guidade turer och stadsvandringar. Här ligger även den över 80 meter höga domkyrkan som dominerar hela stadsbilden.

På många av husen sitter skyltar med information om husets historia, arkitektur och ibland vem som bott där tidigare. Vill du guida dig själv runt i Gamla Stan finns en enkel folder över intressanta hus med informationsskyltar.

TBT och XRF. Vad händer?

Det surrar ganska mycket nu om bottenfärger i allmänhet och gamla TBT-färger i synnerhet. Så vad gäller och hur påverkar det mig?

Under årens lopp har man använt allsköns giftigheter för att hålla våra båtar rena från påväxt av oönskade organismer. När jag var liten användes fortfarande blymönja även om det väl redan då var på väg bort. I stället fick vi bottenfärger med tennorganiska föreningar, främst Tributyltenn, förkortat TBT. Dessa färger var fantastiska på att stoppa påväxt om man använde dem rätt – det växte absolut ingenting, varken sjögräs eller havstulpaner. Orsaken var självklart att de var giftiga, väldigt giftiga skulle det visa sig. TBT är ordentligt giftigt redan i små doser och verkar genom störningar på immunförsvar och hormonsystem. Det är inte bara giftigt för de vattenorganismer som skulle bekämpas utan också för allt levande. Tyvärr är dessa tennföreningar också stabila – de bryts ner långsamt i naturen – och även dess nedbrytningsprodukter är giftiga. Hamnar de i syrefattiga bottensediment bryts de inte ner alls, på gamla båtbottnar med tjocka lager av nyare färg ovanpå sker viss nedbrytning men det går långsamt.

1987 förbjöds försäljning av bottenfärger med tennorganiska föreningar men man fick lov att använda redan inköpt färg ända fram till 1989 – med det dröjde ända till 2008 innan färgerna totalförbjöds även på handelsfartyg inom EU.

Det har visat sig att det fortfarande finns många fritidsbåtar med bottenfärg som innehåller TBT. Våra lagstiftare och myndigheter har beslutat att detta nu måste bort och nu når implementationen av detta beslut också oss på västkusten.

Flera kommuner på västkusten, bl.a. Göteborgs stad, har meddelat att inga båtar som har bottenfärger med tennorganiska föreningar får sjösättas efter 1 april 2027. För att få sjösätta måste man kunna uppvisa någon form av dokumentation som kan styrka att båten inte har TBT på botten. Exakt hur man ska se till att detta förbud efterlevs är inte helt klarlagt, egentligen är det båtägarens eget ansvar att se till att båten

är ren, men högst sannolikt kommer det innebära att båtklubbar, hamnar och marinor kommer avkrävas ansvar för att inga olagliga båtar sjösätts efter den beslutade tidpunkten.

Vilka båtar omfattas?

Formellt omfattas alla båtar av detta men det förstår ju alla att båtar byggda efter 1989 sannolikt aldrig utsatts för TBT-färger. Myndigheterna litar dock inte fullt ut på detta, man säger det inte rent ut men det finns en stark misstanke att båtfolket fortsatt använda förbjuden färg långt efter 1989 eftersom den funnits tillgänglig för handelsflottan. Som någon slags kompromiss har man satt en gräns vid 1998; då infördes CE-märkning på båtar sålda inom EU och därmed anser man att båtar med CE-märkning inte bör ha någon förekomst av TBT. Är båten byggd före det, eller importerad och saknar CE-märkning måste någon annan form av dokumentation uppvisas.

Vad är XRF-mätning?

XRF är en mätmetod som innebär att man använder s.k. röntgenfluorescens för att mäta förekomst av grundämnen. Det sker genom att skicka röntgenstrålning mot ett substrat och mäta den strålning som kommer tillbaka. Denna kommer se ut på olika sätt beroende på vilka grundämnen som hamnat i vägen. En XRF-mätning kan göras på alla möjliga material, substanser och ytor och ger alltså en snabb indikation på förekomst av olika grundämnen, t.ex. tenn. En mätning av en båt tar ca 5 minuter plus efterarbete med sammanställning av data och mätprotokoll. Det går egentligen inte att mäta förekomst av TBT med en XRF-mätare men flera studier har kunnat påvisa på en tillräckligt pålitlig korrelation mellan indikation på tenn och förekomst av TBT, tillräckligt för att metoden ska kunna användas för att säga om en båt ligger inom eller utom ett gränsvärde för vidare åtgärd. Metoden är godkänd av myndigheterna och blir därför det absolut enklaste och billigaste sättet att ta reda på om en båt behöver åtgärdas eller ej.

Vid en XRF-mätning får ett mätprotokoll där det tydligt framgår om båten har förekomst av tenn eller inte. Vid mätningen

mäts också förekomst av bly, koppar och zink men dessa har ingen betydelse för ett godkännande.

Målprotokollet är en värdehandling. Om det visar att båten inte har tenn över det fastställda gränsvärdet är den godkänd.

Vad händer nu?

Miljökontoren på flera kommuner inom kretsens område har redan krävt in rapporter från båtklubbar, hamnar och marinor där man vill veta hur många båtar som kan ha kvar TBT. Detta är första steget. Nästa steg är att det blir förbjudet att sjösätta båtar med TBT. Många har säkert redan fått frågan av sin klubb eller marina hur gammal båten är och om man tror att den kan ha TBT på botten. Under vintern kommer många klubbar inom VBF/SBU att erbjuda sina medlemmar en XRF-mätning för att bekräfta eller vederlägga förekomst. Även större hamnar och marinor kan erbjuda liknade tjänster.

Vad ska jag göra?

Om båten är byggd före 1998 eller saknar CE-märkning måste det, på något sätt, styrkas att den är fri från TBT. Om den är sanerad och det finns dokumentation på arbetet kan det räcka. I annat fall är det enklaste sättet att göra en XRF-mätning. Är man medlem i en båtklubb ansluten till SBU kan man be sin klubb om hjälp. SBU har utbildat funktionärer i mätning och hyr ut XRF-instrument till sina anslutna klubbar. En mätning kommer kosta ca. 350 kr. Har man båten hos Grefab kan man beställa mätning hos dem. På sin hemsida uppger de ett pris på 300 kr för en mätning (2024). Har man sin båt i en marina ansluten till SweBoat kommer de troligen kontakta båtägaren och begära in dokumentation. I samband med det kan man fråga om de kan erbjuda mätning.

Om båten är från 1998 eller nyare och har CE-märkning behöver man inte göra något alls. Då omfattas man inte av kravet på dokumentation.

Vad ska jag göra om jag vill eller måste sanera min båt?

Har båten tjocka färglager som börjat flaga är det lämpligt att ta bort all gammal färg

och börja om på ny kula, oavsett om man misstänker att det kan finnas TBT-haltig färg eller ej – har båten så gamla färglager så är det dags oavsett typ av färg.

När man tar bort färg ska man samla upp alla rester och skydda mark och omgivning så inga rester kommer ut. Det finns en bra beskrivning på Transportstyrelsens webbsida som kortfattat listar rekommenderade metoder och vad man ska tänka på. Denna finns på www.transportstyrelsen.se/sv/sjofart/Fritidsbatar/Batliv-miljo/

batbotten/sanering-av-batbotten/ (sök på "transportstyrelsen sanera båt" i en känd sökmotor så kommer den som första träff).

Västskustkretsen kommer fortsätta följa denna fråga eftersom vi ser att den påverkar många av våra medlemmar. I detta har vi ett fint samarbete med VBF och SBU där många har sina båtar. Vi kommer helt säkert återkomma med fler artiklar i senare nummer av Västpricken.

Ulf Palm

"Vi kommer helt säkert återkomma med fler artiklar i senare nummer av Västpricken."

TÄVLING!

Gissa var omslagsbilden till detta nummer av Västpricken är tagen och vinn boken "Att upptäcka om Västkusten". Detta är en av våra populära naturhamnar i Bohuslän. Mejla in din gissning till vårt kansli och av alla rätta svar som kommit in drar vi en lycklig vinnare.

Svaret ska vara kansliet till handa senast 31 januari 2025. **Mejla till: vastskustkretsen@sxx.se**. Glöm inte att meddela ditt namn, adress och mailadress.

PROPELLER SERVICE – SÄKERSTÄLLER ER PROPELLER SEDAN 1978

Propellerreparationer Propellerförsäljning Propelleraxlar

Propellerservice i Göteborg AB utför reparationer, service och försäljning av nya och begagnade propellrar samt tillbehör till dessa. Vi kan allt om propellrar och propelleraxlar, så just er båt fungerar optimalt. Svetsning av skäddor på växelhus och drev. Vi hjälper er även med er Försäkringsskada.

Välkommen till Kvarnvägen 3 i Surte

Öppettider: Mån – fre 7–16, Lunch 12.15–13.00

Telefon: 031 – 51 95 00 Epost: info@propellerservice.se

www.propellerservice.se

Varför saknar Båtmiljörådet och Kemikalieinspektionen helhetssyn på koppar i sjöar och hav?

Sedan Changeprojektet startades har det funnits ett kontinuerligt påstående att bottenfärger med godkända kopparbiocider skulle vara en stor orsak till miljöförstöring i våra hav. Det stämmer inte.

Svenska Kryssarklubben (SXX) och Svenska Båttunionen (SBU) har därför under 4 års tid låtit analysera biotillgänglig koppar i och utanför flera hamnar. Syftet har varit att mäta allt biotillgängligt koppar i vattnet – inte bara den lilla del som kommer från fritidsbåtar.

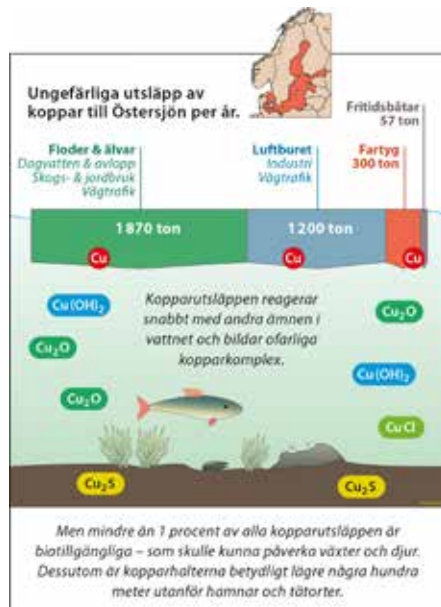
Vi har analyserat:

- 1 Dagvatten
- 2 Regnvatten
- 3 Vatten i 7 hamnar, vår och höst
- 4 Uppvirvling från starkt kontaminerade bottenar med höga halter av koppar, TBT m m
- 5 Vatten nära ytan på sjösatta båtskrov med nymålad biocidfärg
- 6 Vatten nära ytan på tryckimpregnerade stolpar i hamnar
- 7 Det fria vattnet utanför båthamnar

Den enkla slutsatsen är att ytterst få mätvärden överstiger gällande riktvärden och att bidraget från koppar i båtbottnfärger i havet är litet. Rapporten "Låga risker med kopparutsläpp i småbåtshamnar" är diarieförd hos Kemikalieinspektionen, Havs- och Vattenmyndigheten, Havsmiljöinstitutet samt Transportstyrelsen. Där har vi också visat att det är ytterst viktigt att förstå de komplicerade jämviktsreaktioner som sker vid all upplösning av kopparföreningar i havet. Den och övriga rapporter finns på SXXs hemsida (se faktaruta).

Var finns helhetssynen?

I Båtmiljörådet finns representanter från Transportstyrelsen, Kemikalieinspektionen samt Havs- och Vattenmyndigheten, dvs de myndigheter som borde kunna visa upp en helhetsbild av koppar i våra vatten. Men Båtmiljörådet har bara behandlat kopparbiocider i bottenfärger för fritidsbåtar – och inte tagit hänsyn till alla andra mycket större kopparutsläpp från trafik och industri, via atmosfären, dagvatten och älvar.

Till saken hör att samtliga kopparföreningar som hamnar i vattnet reagerar i regel på samma sätt. Givetvis beroende på vattnets sammansättning. Det krävs en del kunskap för att förstå de jämviktsreaktioner som sker, dessa är inte enkla på något sätt.

I helhetsperspektivet bör också beaktas att beväxning på båtar ökar bränsleförbrukning och därmed utsläpp till vatten och luft. Vidare ökar risk för införsel av invasiva arter med beväxning på båtbottnen.

SXX och SBU har även arrangerat ett kopparseminarium med landets ledande specialister på alla typer av kopparutsläpp. Där framkom bland annat att man måste förstå den process som startar så fort kopparföreningarna löses i vatten.

Varför har inte detta diskuterats i Båtmiljörådet? Studera gärna bilden och våra rapporter! Det finns enormt stora mängder kopparföreningar, förutom båtars bottenfärg, som hamnar i havet varje år.

Vem kontrollerar vad?

Kemikalieinspektionen kontrollerar bara färgers biocider (som har mycket kort halveringstid i vatten). Men industrin och alla transporter släpper också ut koppar enligt sina miljötillstånd – till både vatten och luft. Koppar från berggrunden via våra älvar får havet också ta hand om. Så vem

kontrollerar allt dagvatten? Det allra mesta går orenat ut i havet.

Myndigheterna anser att de alternativa metoderna mot påväxning, som båttvättar i sjön, fungerar väl. De kan möjligen fungera på mjuk påväxt – men de klarar inte havstulpanerna, som ökar bränsleförbrukningen mest.

Båtagare vill bidra

Givetvis kan och vill båtägarna bidra till mindre miljöpåverkan. Inom SXX arbetar vi med att...

- 1 "Måla mindre" – ett SXX-projekt med goda resultat
- 2 Skapa ordning och reda på all hantering av båtar och material på land
- 3 Använda beprövad och testad teknik mot beväxning som passar båtägares båtliv där de utövar den
- 4 Propagera för att sjömackar ska erbjuda HVO100

...därför att en beväxt båtbottn skapar mer luft- och vattenförorening!

Det vore lämpligt att Båtmiljörådet arrangerar en seriös diskussion om de totala kopparutsläppens påverkan i sjöar och hav samt de fakta som presenterats av SBU och SXX.

Lennart Falck,

Ordförande i SXX:s Båttekniska nämnd

Några referenser

Samtliga rapporter finns på Västkustkretsens hemsida. Använd sökord "Miljö Västkustkretsen".

Tillförlitlighet av XRF, 2022

Låga risker med kopparutsläpp i småbåtshamnar. Resultat av fyra års mätningar i vattnet, 2021

Risker med koppar och zink i samhälle och miljö – särskilt båtbottnfärg. Från ett heldags-symposium 2019.

Halter av biotillgänglig koppar och zink i småbåtshamnar, 2019

Halter av koppar och zink i två småbåtshamnar, 2018

Provtagningar i havet, 2017

Hempels SilicOne efter en säsong

Hempels silikonfärg har marknadsförts som en fungerande biocidfri bottenfärg. Fakta om dess funktion mot påväxt har varit bristfällig (likasom från de flesta bottenfärgsleverantörer). Någon större möda brukar inte genomföras att förklara vad som händer med de godkända biociderna i vattenfasen och om de verkligen hindrar påväxt. Bottenfärgerna är snarare optimerade för att passa rådande regelverk för biocidfärger.

Tester på båtar förekommer alltmera sällan. I stället får vi båtägare vara testpiloter, vilket jag anser vara oseriöst. Dessutom brukar myndigheter inte ta någon hänsyn till våra erfarenheter. De läser bara rapporter och artiklar som är publicerade i någon vetenskaplig tidskrift. Dvs den akademiska världen styr utvecklingen med dålig insyn i hur det fungerar på sjön.

För att försöka belysa effektiviteten på rubricerad färg gjorde Svenska Kryssarklubben tester på båtar tillsammans med forskningsinstitutet RISE – för att på så sätt kunna höja den vetenskapliga nivån i testet. 20 testplåtar målades enligt den process i flera steg som Hempel förordar. Av praktiska skäl målades vi på aluminiumplåtar som grundmålats i Volvo Personvagnars ytbehandlingsprocess. Plåtarna får då ett mätbart skikt och testfärger kan analyseras utan att förstöra proverna. Plåtarna var försedda med en referensyta som enbart var grundmålade.

Exempel på testplåt före sjösättning, limmad på ett roder. Plåtarna har måtten 10x20 cm.

Test på provplattor i stillasittande racks är normalt ett sätt att rangordna bottenfärger, men korrelationen med tester på båtar i drift är låg. I stället applicerade vi plåtarna på 10 båtar med hemmahamn i Gottskär i Halland, Eskils kanal, Hinselholmen och Saltholmen i Göteborg samt i Ängeviken på Tjörn. Plåtarna limrades fast på roden, en på var sida och ca 30 cm under vattenlinjen. Båtarna sjösattes i april och togs upp i oktober. De högttryckstvättades som vanligt samtidigt med resten av skrovet.

Eftersom Hempel lovar att färgen skall fungera i 2 år, kommer vi att exponera vissa båtar en säsong till. En båt kommer att ligga kvar i havet över vintern. Man kan förmoda att torrsättning påverkar bottenfärger på olika sätt över vintern i luft respektive i vatten. Resultaten kommer nästa höst. Jag har sett en del båtar med 2 års exponering och de är inte OK. Så åtminstone på västkusten tycks det behövas ett nytt lager Silic One varje säsong.

Resultat efter en säsong

Några plåtar har analyserats efter en säsong och man kan ana en viss minskning av skiktet med Silic One. Sammanfattningsvis kan man säga att plåtarnas testytor var nästan helt fria från havstulpaner medan referensytorna var kraftigt bevuxna.

Diskussion

Att silikonfärger inte innehåller biocider innebär inte att de ändå skulle kunna

påverka växter och djur. Forskarna anser att silikonföreningarnas (Si-laners) effekter på miljön borde studeras mer. Så att det inte blir exempel på klassiskt miljöarbete – där man ersätter det välkända med produkter som har okända långtidseffekter. Som när myndigheter i onödan vill förbjuda kopparbiocider trots att biociderna förändras och blir ofarliga när de löser sig i vatten. Vidare finns det knappast något annat ämne som är så väl dokumenterat – i bottensedimenten, i havet, och i marken – som ”koppar”.

Silic Ones system med olika färgskikt kräver i princip först en total renskrapning av botten, speciellt på äldre båtar med befintligt färgskikt över 0,5 mm. I sig en miljöbelastning på uppläggningsplatserna. För båtar med omålad botten krävs bara rengöring och slipning före det följande Silic One-systemet.

De flesta båtar förvaras utomhus. Silic One-processen kräver en minimitemperatur på 10 grader med flera olika målade skikt och mellanliggande hålltider att passa noggrant. Den temperaturen har vi inte förrän i slutet av april här på västkusten. De flesta som vill ha en lång båtsäsong målar redan i mitten av mars och sjösätter i början av april. Med en silikonfärg skulle man tappa ca 3 veckor av säsongen.

Det finns andra synpunkter som inte är belysta, tex reparation vid en grundkänning eller krav på de sling, vagnar och stöttor som hamnarna använder på grund av den hala ytan? Fungerar maskinell borsttvättning? Kommer den känsliga ytan att sprida mikroplaster? Vad gör man om man behöver byta färg – total nedskrapning återigen?

Personer som seglar i varmare länder är nöjda, men de har ju inte problemet med kravet på minimitemperatur och kanske inte hantering på land lika ofta som i Sverige.

Innan vi lämnar en utförligare rapport får vi nog vänta till nästa höst. Det är inte så enkelt att få en ren botten under flera säsonger.

Lennart Falck,
Ordförande i SSK:s Båttekniska nämnd

Testplåt direkt efter upptagning på hösten, före avspolning med högttryckstvätt.

Att köpa, bygga, köra och äga en eldriven båt motorbåt och segelbåt

Denna kväll, den 12 mars, berättar Pontus Claesson om hur han renoverat och elkonverterat sin Grinde (segelbåt). Du kommer få veta allt om kostnader, batterier, räckvidd och laddning såväl som hur själva arbetet genomfördes och dess utmaningar. Det kommer lämnas gott om utrymme för egna frågor. Pontus driver hemsidan **www.grinde-19.se**, där projektet dokumenteras löpande i text och bild.

Vi får även höra om erfarenheter av en hybriddriven motorbåt med diesel/eldrift, en Greenline 33. Där ägaren Gert Swensons mål är att köra nästan bara på el och hur det har gått. Funkar det, vilken kapacitet behövs, driftsekonomi, mm

Välkomna hälsar Tekniska och Båtlivskommittén

Datum: 12 mars
Tid: kl 18.30–21.00
Var: Västerträffen
Pris: 125 kr för medlemmar
(annars 175 kr)

Anmälan via hemsidan
www.vastkustkretsen.se

Nio år med flytvästservice

Det är nu snart nio år sedan vi startade med vår flytvästservice. Någon gång mellan 2013–2014 gick Baltic ut med att på alla västar skulle säkringar på gasflaskan monteras gratis av återförsäljarna. Detta efter en arbetsplatsolycka där en väst inte blåste upp sig på grund av att gaspatronen hade gängat loss från utlösningmekanismen. Vi förhörde oss hos återförsäljare både 2014 och framåt men ingen kunde göra den monteringen då. Efter kontakt med Baltic fick vi både materiel och instruktioner och kunde börja.

Vi har tills idag servat 3 300–3 400 västar och monterat säkringar på ca 2 500. När vi började hade inga västar säkringar och vi uppskattar att mellan 7–10% av västarna inte hade fungerat, nästan alla på grund att gaspatronen hade skruvat ur sig eller låg löst. Några med tom gaspatron och sönderrostad gaspatron hittade vi också. Dessutom någon enstaka som hade så stort hål i västen att den inte hade fungerat alls.

Vi trodde att denna säkringsmontering och service skulle hålla på i något år, men vi har fortfarande fullteknade träffar. Numera hittar vi inte så många som inte

fungerar och det beror på att man varit hos oss och fått säkring monterad – eller köpt nya västar. Baltic har monterat säkringar i sina västar sedan 2013, andra tillverkare började så sent som omkring 2020, så idag skall alla nya västar ha säkring.

Vi kommer att fortsätta med vår flytvästservice under våren 2025, oftast andra måndagen i månaden fram till och med maj. Anmäl er till kansliet eller på hemsidan. Vi åker också gärna ut till båtklubbar och gör servicen hos dem. Vi har varit på flera båtklubbar, från Hamburgsund i norr till Limhamn i söder, kontakta kansliet för mer information.

Det är viktigt att en gång om året få sin väst kontrollerad. De som har varit hos oss får information om hur man gör detta själv samt ett protokoll med instruktion, inte alls svårt. Säkringsmontering och service är gratis – man betalar bara för delar som behöver bytas ut.

Tekniska kommittén

TEKNISK TRÄFF

Hur gör jag min båt säkrare? 4 mars

Under kvällen presenterar och diskuterar vi hur man kan göra sin båt säkrare och undvika oönskade händelser, exempelvis vatteninträngning, brand, motorstopp, avmastning.

Vi tar utgångspunkt i de krav som tidigare fanns i säkerhetsbesiktningen av fritidsbåtar och i innehållet i SXX Båtpärm.

Var: I våra lokaler i Långedrag
När: 4 mars kl 18.30
Medlemspris: 125 kr
Anmälan via hemsidan www.vastkustkretsen.se

Välkomna hälsar tekniska kommittén

TEKNISK TRÄFF

På- och avmastning 18 mars

Tycker du det känns osäkert, är du ny båtägare eller vill du bara ha lite råd? Då är du välkommen till en kväll med Tekniska kommittén som beskriver hur på- och avmastning kan göras på olika sätt beroende på riggtyper. Vi berättar om våra erfarenheter och ger dig handfasta råd och tips så nästa avmastning ska bli lättare.

Under kvällen bjuder vi på fika i vanlig ordning!

Var: I våra lokaler i Långedrag
När: 18 mars kl 18.30
Medlemspris: 125 kr
Anmälan via hemsidan www.vastkustkretsen.se

Välkomna hälsar tekniska kommittén

Båtlivskommittén

Vi vill inbjuda till några spännande kvällar under vårterminen! Vi startar kl 18.30 och håller på till ca 21. Under kvällen blir det föredrag, fika och go gemenskap. Anmälan till alla aktiviteter och mer info på hemsidan www.vastkustkretsen.se

21 januari

**Nu snackar vi miljövänliga bränslen!
Preem besöker SXX och berättar om HVO100
och Alkylatbensin mm.**

Välkomna att lyssna på en bränsleexpert från Preem som berättar om tillkomsten och lanseringen av HVO100.

De berättar om hur det kan miljörevolutionera båtbranschen om alla som kan skulle börja nyttja drivmedlet maximalt. Preem beskriver de olika huvudsakliga beståndsdelarna i produkterna och hur de miljösäkras.

Vi kommer även att tala om alkylatbensin och olika andra blandade bränslen för båtmarknaden. De klassiska frågorna om RME etc i marinbränslen berörs också.

Kom gärna med era frågor på förhand till vastkustkretsen@sxx.se så kan vi förbereda mer uttömmande svar.

Denna tisdagskväll är vi i Långedrag
Välkomna hälsar Båtlivskommittén,
Tekniska kommittén och Preem

Datum: 21 januari kl 18,30–21,00
Var: Sjöräddningssalen Långedrag
Pris: 125 kr för medlemmar (annars 175 kr)

29 januari

Clipper Round the World Yacht Race

Clipper Round the World Yacht Race är ett unikt och utmanande seglingsevenemang där amatörseglare från alla samhällsskikt tävlar i ett 40 000 nautiska mil lång lopp runt jorden. Tävligen är uppdelad i flera etapper, vilket gör det möjligt för deltagarna att delta i hela resan eller specifika segment. Den grundades av Sir Robin Knox-Johnston, den första personen att segla solo nonstop runt jorden, och den första tävlingen ägde rum 1996.

Tävlingen är känd för sina krävande förhållanden, inklusive oceanövergångar och extremt väder, vilket gör det till ett verkligt test av uthållighet och lagarbete. Deltagarna genomgår rigorös träning för att förbereda sig för tävlingen, och ingen tidigare seglingserfarenhet krävs.

Clipper Race har också en stark gemenskaps- och kulturell utbytesaspekt, med olika värddammar och teampartners från äventyrare till att bli oceanseglare.

Föredraget presenteras av Mattias Dahlgren som deltagit på flera etapper och som delar med sig i ord och bild av sina spännande upplevelser.

Datum: 29 januari kl 18.30–21.00
Var: Västerträffen
Pris: 125 kr för medlem (annars 175 kr)
Anmälan via hemsidan www.vastkustkretsen.se

**Öppet dygnet runt
i vår nya webshop!**

www.sxx.se/vastkustkretsen/butiken

26 februari En yrkesseglares version av "En vanlig dag på jobbet"

Gurra Krantz är en av Sveriges mest meriterade seglare och har gedigen erfarenhet av ledarskap och gruppdynamik med bland annat fyra jorden runt kappseglingar och två America's Cup projekt bakom sig.

I Volvo Ocean Race 2001 var han skeppare på Team SEB. Detta projekt tillsammans med erfarenheterna från de tidigare ligger som grund för Gurra's presentation/föredrag. En kappsegling jorden runt är en extrem situation där många av deltagarna är stora individualister med olika nationalitet och kulturella skillnader.

Gurras framträdande är mycket lättsamt och underhållande, samtidigt som det har ett djup. Hans föredrag handlar om motivation, kamratskap, målbilder, förberedelser och noggrannhet, ledarskap och gruppdynamik. Gurra talar bland annat om vikten av att ha klart definierade och tydliga mål. Att få hela gruppen att dra åt samma håll trots olika kunskaper och personligheter inom en grupp.

Gurra är en flitigt engagerad föreläsare på företag och i organisationer. Handelshögskolan i Stockholm, Helsingfors och Moskva har regelbundet anlitat Gurra till sina ledarskapsutbildningar.

På senare tid är Gurra också aktuell i Kanal 5:s TV-serie "Över Atlanten" där han seglar över Atlanten med 6 kändisar och ett filmteam, nästa säsong blir den nionde! Precis som under kappseglingar jorden runt bor man bokstavligen på varandra under pressande och spartanska förhållanden.

Från dessa upplevelser har Gurra Krantz samlat på sig stor kunskap om vad som är viktigt för att kunna arbeta ihop som ett team och uppnå bra resultat. Ledarskap och medarbetarskap är två huvudteman i Gurras föredrag. Rekrytering, och individens betydelse är också framträdande i presentationen.

Datum: 26 februari kl 18.30–21.00
Var: Sjöräddningssalen Långedrag
Pris: 125 kr för medlem (annars 175 kr)
Anmälan via hemsidan www.vastkustkretsen.se

5 mars Tor Eneroth har rott 240 mil på 61 dagar, från Svinesund till Haparanda

Välkommen att lyssna på mina äventyr från min rodd runt Sverige! Jag kommer att dela med mig av allt från förberedelser och utmaningar till de fantastiska möten jag hade längs vägen. Låt er inspireras av bilder och berättelser om upplevelser, uthållighet och skönheten i vår natur. Tillsammans dyker vi ner i vad som krävs för att ro i både lugna och stormiga vatten! Välkomna, Tor Eneroth

Missa inte denna spännande kväll, det blir även fika och go gemenskap under kvällen

Datum: 5 mars kl 18.30–21.00
Var: Västerträffen
Pris: 125 kr för medlem (annars 175 kr)
Anmälan via hemsidan www.vastkustkretsen.se

2 april Östersjön runt, med Inge Andersson

Välkommen till en kväll där vi får höra om en båttur för några år sedan då Inge & Annethe Andersson seglade från Orust till Danmark, Tyskland, Polen, Balticum, Finland och sedan tillbaka via Sverige. Vi upptäckte ett helt annorlunda båtliv, men väldigt trevligt. Hamnar och miljöer som är i kontrast till vad vi är vana vid!

Datum: 2 april kl 18.30–21.00
Var: Västerträffen
Pris: 125 kr för medlem (annars 175 kr)
Anmälan via hemsidan www.vastkustkretsen.se

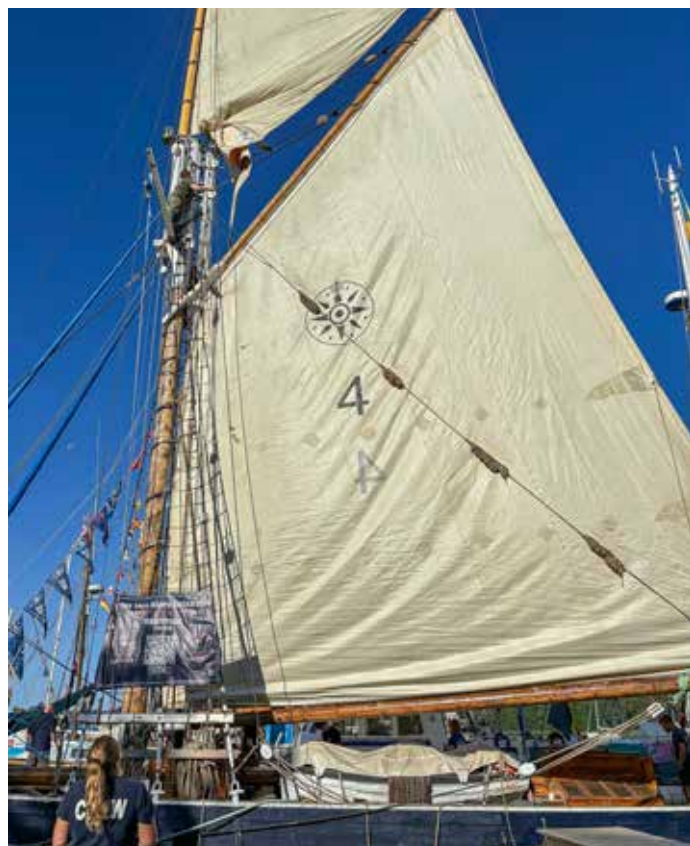
The Tall Ships Races 2024 med Gratitude

Söndagen den 21:a juli var det ett taggat gäng ungdomar i åldrarna 15–18 år som mönstrade på Gratitude på Strandvägen i Stockholm, dit hon under sommarens tre första seglingskurser hade tagit sig. Många sjömil från hemmahamnen Nya Varvet i Göteborg. Redan tre dagar senare skulle vi vara i Mariehamn, så det blev till att utnyttja den lilla vinden som blåste och manövrera allt vi kunde i Stockholms skärgård för att försöka trimma in vår besättning så mycket som möjligt. Besättningen bestod av fortsättningselever som alla hade seglat minst två sommarkurser innan, men de flesta var uppe i fler än så.

Vi seglade in i ett dimmigt Ålands skärgård på kvällen den 23:e juli och fick en fin plats längst in på bryggan, och det var nästan bara vi som var där, men redan nästa morgon började de övriga fartygen i Tall Ships-flottan att paradera in i hamnen. Dimman övergick i strålende sol, och Mariehamn bjöd på det absolut finaste sommarvädret man hade kunnat tänka sig, som höll i sig ända tills att det var dags att lämna mot racestarten. Mariehamn hade verkligen allt man kunde tänka sig. Gångavstånd överallt, bastu fem meter från vår kajplats, rockfestival och inte minst sjöfartshistoria i mängder på sjöfartsmuseet och barken Pommern som vi såg till att besöka. Förutom det såg vi till att passa på att utföra lite lack- och målningsarbeten i det soliga vädret, och en morgon efter städning och frukost övade vi toppsegelöverhaling till kaj – ett uppskattat moment av både elever och förbipasserande. Detta var ett hamnstopp som definitivt gav mersmak.

Efter i de flestas ögon alldeles tillräckligt med dagar till kaj kunde vi vid lunchtid den 27:e juli vinka adjö till ålänningarna efter lossgång och segelparad för samtliga fartyg. Det blev motorsegling i sydvästlig kurs under resten av dagen och natten, då starten för racet låg cirka 40 distans bort, utanför svenska kusten. Under natten och tidiga morgonen var det helt stiltje, och när jag kom upp på vakt vid 04 låg vi med fullt ställ och guppade. Starten gick vid 06, och därefter fanns ett fönster på två timmar där man kunde välja att starta när man ville. Efter mycket vägande fram och tillbaka med den senaste väderleksrapporten valde vi att starta så tidigt som möjligt. I takt med morgonljuset kom också vinden, och nu blev i stället svårigheten att segla i lagom fart mot startlinjen men absolut inte för fort så att vi skulle gå över linjen för tidigt. Segla långsamt är definitivt mycket svårare än att segla snabbt. Vi lyckades, och två minuter efter att klockan slagit start var vi med i racet. Det var otroligt mäktiga vyer kring starten, med alla segelfartyg i olika storlekar som samlas på nära håll, och ganska snart efter start skulle fältet glesas ut. Gratitude startade bredvid sitt lite yngre syskon Excelsior, en klassisk kutter av samma storlek som också är byggd i Lowestoft men inte förrän 1921. Med jagaren i topp kunde hon dock sträcka ut och börja dra ifrån ganska snart.

Den första dagen av racet bjöd på ganska lätta vindar, och en riktig Nordsjökutter önskar gärna lite mer att jobba med. Prognosen sa att framåt kvällen och natten skulle det bjudas på ett fördelaktigt

vindvrid och 10–12 m/s. Vi beslutade oss för att följa vindvridet och segla väster om Gotland för att förhoppningsvis få all den goda vinden men någon meter mindre våghöjd. Vridet kom, i alla fall delvis, och vinden ökade stadigt tills den uppnådde utlovad styrka. Gratitude, fortfarande med fullt segelställ, plöjde i väg och gjorde under natten till den 29:e juli mellan 10 och 11 knop på en halv-vind förbi Gotland. Vinden slackade lite under nästa dag, men det blev tydligt att vi hade lyckats segla oss förbi ett stiltjebälte som många av de som seglade öster om Gotland, eller inte hade lyckats göra tillräckligt med fart, fastnade i. Seglingen fortsatte söderut, förbi Öland och Bornholm ner mot målgången utanför polska Swinoujscie.

Tidig morgon den 30:e juli efter att vi hade passerat Bornholm och siktade mot mål började det nu bli svårt att hålla en god fart. Det gick långsammare och långsammare och vid lunchtid var stiltjen ett faktum och knopen nära noll. Vi gjorde vårt bästa att hålla moralen uppe, men det är inte det lättaste när man leder sin klass och ligger och plaskar 5 distans från mällinjen medan resten av fältet närmar sig. Jag sa innan att det är svårt att segla långsamt, men det absolut svåraste är att segla förutan vind. Fortfarande vid kvällningen och genom en fantastisk solnedgång försöker våra elever skaka liv i seglen och på så sätt få rörelse i båten, men till ingen nytta. Under nattens mörkaste timmar kommer det antligen några vindpustar och efter ett tags kryssande i den imponerande farten 2 knop glider Gratitude över mällinjen strax innan klockan 4 på morgonen den

31a juli. Tyvärr hade polska General Zaruski hunnit smita i mål innan oss och vi avslutar 2a i klassen. Men vad spelar det för roll egentligen, vi är otroligt nöjda med vår insats.

Efter målgång bärgar vi hastigt ner seglen och drar i gång maskin, följt av en kraftig styrbordsgir. Då det är flera dygn kvar innan vi behöver vara till kaj i Szczecin för gemensamma racefestligheter passar vi på att ta en omväg via tyska Sassnitz. Besättningen får vila ut, besöka stranden, ta en ordentlig dusch och sträcka på benen. På kvällen levererar eleverna imponerande resultat i en sakletartävling som ingen som var där kommer att glömma. Från Sassnitz blir det en lagom lång dagssegling till Swinoujscie, där vi stannar över natten innan det blir maskingång vidare den långa kanalen in till Szczecin. Väl framme möts vi av en otroligt trevlig stad som både vill och kan arrangera Tall Ships Race. Vi får förtöja utanpå engelska Excelsior men även danska Jens Krogh, och knyter under dagarna här tillsammans jämte nöjesfältet många nya vänskapsband. Även i Polen ska det paraderas, och våra elever som har fått smak för detta bestämmer sig för att klä ut sig till minionerna. Förutom andraplatsen i klassen för racet mellan Mariehamn och Szczecin vinner Gratitudes besättning även utmärkelsen "Youngest Crew" med en medelålder ombord på 18 år. Ytterligare bjöds på crewparty med ett skumhav, Captain's dinner, gemensamma sportevenemang, fartygsunderhåll, teorilektioner och roddövningar innan det är dags att segla hem till Sverige. Seglingen hem mot Sverige blir med stöd från maskin för att hinna i tid, och går via Falsterbokanalerna för att fylla på vatten och diesel, men medan vi väntar på broöppningen får alla möjlighet att bada från båten. I Falsterbo har besättningen finmiddag med trerätters och bjuder

varandra på teaterunderhållning, innan det i Malmö den 7e augusti är dags att lämna över Gratitude till nästa besättning. Trött men lycklig åker jag hem till Göteborg på kvällen, och tänker redan på nästa seglingsommar.

Sofia Heller, befälhavare Gratitude,
Tall Ships Race 2024

Stiftelsen
Svenska Kryssarklubbens Seglarskola
Talattagatan 24
426 76 Västra Frölunda
seglarskolan@sxx.se
Telefon
031-29 35 05
www.sxxseglarskola.se

NAVOLT
MARINELEKTRONIK

**VI LÖSER ELEN
OMBORD**

- FELSÖKNING
- UPPGRADERING
- NYINSTALLATION

www.navolt.se info@navolt.se 073-025 45 55

**SKRÄDDARSYDD
MJUKINREDNING
FÖR HEM & BÅT**

Skumplasttillskärning • Madrasser
Bäddmadrasser • Soffdynor • Galon
Balkongskydd • Stolsitsar
Kapellväv • Kapellreparationer
Tyger för möbler ute och inne

**10%
RABATT**
På båtdynor och
båtbäddmadrasser
Gäller vid nybeställning t.o.m.
februari 2025

GALANT PLAST
Odinspl 2 • 031-15 28 16
Öppet: Vard. 9-18, lörd. 10-14
www.galantplast.se

GRATIA

– Nybyggd i skala 1:30

Fredagen 15 november var min dotter Sofia Heller och jag inbjudna till Sten Gustavsson i Särö. Sten var elev på den första kursen ombord på GRATITUDE 1957. Efter det var han hårt engagerad i Seglarskolan under många år. Sten är numera pensionerad slöjdlärare som bland mycket annat bygger modeller och han har tidigare byggt en modell av ATLANTICA som pryder hans hem.

Sedan 2 år har han arbetat på en modell av GRATIA åt en beställare från Stockholm som seglar i våra fartyg. Modellen är byggd med spant, bordläggning och däck som originalet och modellen är riggad med skonarriggen som GRATIA hade när Seglarskolan fick henne 1964.

Förutom Sten och hans fru samt Sofia och jag så deltog beställaren och hans fru och leveransceremonin avslutades med en GRATIA-tårta, kaffe och te. I samband med detta mottog jag på Seglarskolans vägnar en donation från beställaren på 100 000 kr.

GRATIA, originalet, byggdes på Isle of Wight 1900. Hon var från början riggad som yawl och fram till slutet av 30-talet bytte hon ägare ett antal gånger. 1938 köptes hon av Einar Hansen, skeppsredare mm i Malmö. Han döpte om henne till CINDERELLA och såg till att hon riggades om till skonare. Einar hade fartyget som sin privata lustyacht. I början av 60-talet bjöds hon ut till försäljning men det kom inget bud som ägaren ville acceptera. I stället vände han sig till Seglarskolan och frågade om de ville ta över båten. Seglarskolan inspekterade det fina fartyget men insåg att det inte fanns pengar för att bygga om henne till skolfartyg så svaret till ägaren blev tack men nej tack. Då frågade Einar Hansen hur mycket det skulle kosta. Det hela slutade med att Seglarskolan fick fartyget, pengar till ombyggnad och ett nytt segelställ. Sedan 1964 seglar hon med namnet GRATIA för Seglarskolan.

Seglarskolan driver förutom GRATIA även GRATITUDE och ATLANTICA. Vi hyr kajplatser, förråd och verkstäder i Vita Gaveln på Nya Varvet och där pågår ett ständigt arbete med underhåll och reparationer under vinterhalvåret. Det arbetas varje vecka på onsdagskvällar och på söndagar och ofta även på övriga veckodagar.

Den som vill deltaga i detta är givetvis välkommen. Inga förkunskaper krävs. Kontakta Helene Pedersen på kansliet (seglarskolan@sxk.se) så förmedlar hon kontakten vidare.

Jerker Paulusson
Ordf SXX Seglarskola

Välkomna till vårens kafékvällar

Kafékvällarna äger rum i "Västerträffen" som ligger på Östra Skärvallsgatan 1, mellan Påvelunds Centrum och Fiskebäck. Vi inleder klockan 18.30 med kvällens föredrag/tema. Vi brukar göra ett avbrott för mingel och fika efter ca halva föredraget och serverar då kaffe/te/lättöl/vatten och fikabröd.

Anmälan om deltagande görs på hemsidan www.vastkustkretsen.se. Priset för en kafékväll är 125 kr per person (ickemedlem 175 kr) och betalas i samband med anmälan. Meddela vid anmälan om ni vill ha vegetariskt, gluten- eller laktosfritt till fikat!

26 mars: Kafékväll, Från Turkiet till Ellös via Karibien

Helena, Michael och Martin (11) har tillbringat många år med Mary I, en HR-55, i Medelhavet med Turkiet som hemmahamn. De har vid tidigare tillfällen planerat att segla hemåt men ju längre västerut i Medelhavet de har kommit desto mer har de längtat tillbaka till Turkiet, och återvänt.

Det senaste försöket gick bättre och de tog vägen hem till Sverige via Karibien med ARC+ 2022.

Hemresan från Karibien till Europa gick på fartyg, en erfarenhet som kan vara väl så intressant att lyssna på som 3 veckor på havet.

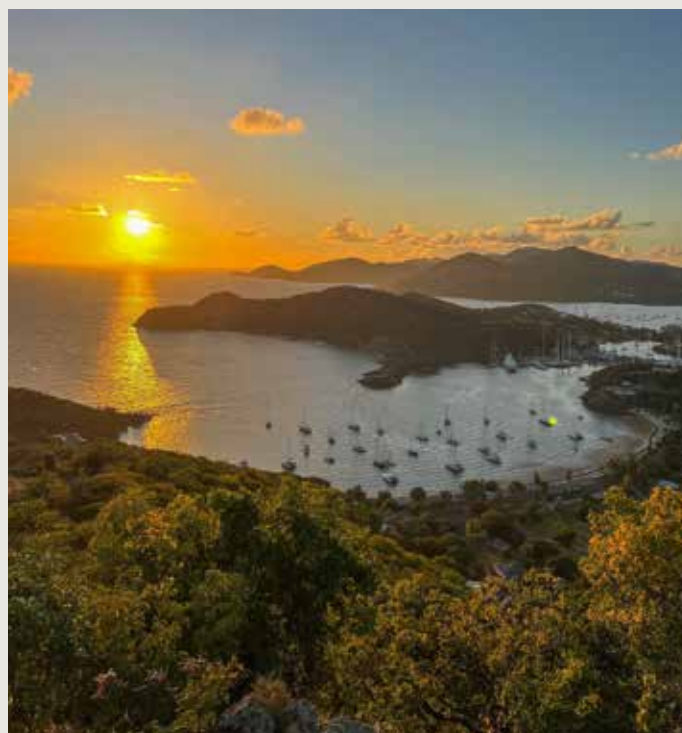
22 januari: Kafékväll, The Great American Loop Boating Trip - En annorlunda långsegling

Berit och Anders Hjort berättar och visar bilder från när de gick med sin S/Y Ella från Bahamas till Bahamas via New York, Chicago, Mississippi och Florida. Resan gick således på hav, floder, kanaler och sjöar i USA och Kanada.

19 februari: Kafékväll, Segling till Shetland, Färöarna och Island sommaren 2023

Stig Ericsson, en känd profil inom SXX-V, berättar inspirerande om sin segling i det han kallar "Bohusläns Ytterskärgård".

För dem som funderar på att dra västerut har Stig, förutom sina bilder och berättelser, också med sig sjökort, Pilotböcker och annan litteratur. Stigs båt, Sirona III är en Monsun 31. Han visar också hur han har förbättrat henne för längre seglatser, ensam eller med liten besättning.

Tjejhelg i september! Här kommer några "röster" från helgen!

Det var med ett nervöst, förväntansfullt och spännande sinne jag anlände till Björlanda Kile och till Annikas båt Mumriken. Redan vid mottagandet försvann mina nervösa känslor och tankar. I stället byttes de ut mot värme och nyfikenhet, det kommer att bli bra. Vi hade en härlig segling till Källö-Knippla. Vi anlände rätt tidigt och låg långsides nära inloppet. Där betraktade jag den ena båten efter den andra som framfördes av en kvinnlig skeppare. Tänk vad kvinnor kan och med beundran såg jag hur skepparen och besättning på ett säkert sätt och med gott samarbete lade till vid bryggan. Sedan blev det mingel med bubbel, prat och skratt. Redan här kändes det som jag smälte in i samvaron och mottogs på ett vänligt sätt. När det sedan var dags för bastun kändes gruppen som en enda stor familj. Ny-i-gänget känslan försvann direkt och har lämnat fina minnen efter sig. Jag vet inte hur länge sedan jag har skrattat så mycket under så många dagar. Dessutom tror jag att jag förnygrades säkert 20 år, ja det var väl lite att ta i men den känslan var stor. Att sedan får göra yoga på bryggan, med havet glittrande och ledarens uppmuntrande information, var en härlig upplevelse.

Kvällen blev härligt varm med lite promenad på ön, bad, skratt, kontemplation, god mat och härliga samtal. Vad har jag då lärt mig? Vad har varit bäst? Jag lärde mig att kvinnor kan. Detta var inget nytt för mig men jag fick det bekräftat med råge. Att man ska våga pröva på även om det tar emot och inte alltid blir rätt. Jag insåg vilken stor kunskap som fanns i detta gäng när det gäller segling med mera och min stora beundran till alla som var med. Vad var bäst? Ja, att få uppleva denna underbara samvaro bland så många härliga kvinnor ombord, glädjen och skratten. Att sent på kvällen höra några hoppa i vattnet och se mareliden runt personerna. Det blev fina diskussioner och stor hänsyn på min båt. Jag har hittat åter tillbaka till min älskade segling. Dags att bli medlem i båda klubbarna är ett beslut jag tagit. Tack till de två arrangörerna som ordnat en fantastisk helg för oss alla. Tacket riktar sig till alla andra för ett härligt gäng med många fina möten och oförglömliga minnen.

Marianne

Det bästa jag lärde mig under eskadern var att jag insåg hur beroende jag är av att ha en plotter. Jag är så imponerad av och tacksam över skeppare Annikas skicklighet med papperskort och kompass. Det måste jag träna på mycket i fortsättningen. **Kristina**

En helg jag kommer att känna och minnas länge. Är så imponerad av all lägmäld kunskap och ett självklart tillsammans-arbete hos skepparna och besättningen i båtarna. Häftigt att se så många kvinnor ombord på båtarna. Tack för att jag fick ta del av äventyret och jag vill vara med igen! **Christina**

Vår seglats gick vidare till naturhamnen Utkäften och under denna färd fick jag öva på att segla med rorkulten emellan fötterna. På Mumriken sitter man på en avsatts och styr båten med båda fötterna. Ve och fasa, detta var inte lätt. Klart för slag, rorkulten i lä och sedan gick det käpprakt fel. Hur i herrans namn kan man styra med rorkulten emellan fötterna. Känslan sitter ju i kontakt med huvudet och armen. Annikas vänliga men bestämda information gjorde att det lyckades riktigt bra efter några slag. Kanske mest pga. de andra duktiga gästarna som skötte sin del perfekt. Insikten av denna segling var att man lär sig så länge man lever. Nyfikenheten att prova på tog över förnuftet. Det stod ju Annika för, eller hur?

The thing I enjoyed the most was meeting all the other fantastic women, all with different levels of sailing experience. It really helped me see my own strengths and weaknesses, and ways I can continue to improve. I also really enjoyed the different sailing conditions across the days and seeing how our crew managed to overcome the challenges along the way! Overall, I was so impressed by the knowledge in the group; there was always a helping hand, whether to help reef a sail, fix a broken ladder or lend a gummiboat to see the mared! **Joanne**

Så kul med denna tjejsegling! Vi lärde oss mycket och peppade varandra. Detta gör jag gärna om. **Anita**

Det bästa jag tar med mig är: Att jag kan - så mycket mer än jag tror. Vilken härlig gemenskap det blir med en blandning av kvinnor i alla åldrar som prestigelöst delar med sig och lär av varandra. **Elin**

Vi hann även med lite kultur på Källö-Knippla, en tur hos konstnären Pernilla Sandahls ateljé på bryggan. Fantastiska fina röda sjöbodar och naturmiljöer. På väg från Källö till Utkäften stötte vi på en simmande säl vid Sälöknaapp – ett så passande namn. **Filiz**

Denna resa var en fantastisk upplevelse för mig som knappt vet hur man kommer av och på en segelbåt, än mindre klarar av att hantera alla trossar tampar och skot. Jag fick lära mig att slå, skota hem, sätta storen och genuan, fick styra och blicka ut över ett glittrande otroligt vackert hav uti Sveriges vackra skärgård. Vi var 4 kvinnor på vår båt och hade en himla härlig stämning. Vi hjälpte alla till och pratade om allt. Det var även ett stort härligt gäng när alla båtar lade till vid kaj och i naturhamn under två dagar. Vår skeppare och vice-skeppare hjälpte oss två gästare att utvecklas och bjöd även på insatser som gav upphov till glada skratt till exempel när vi glömde den lilla dinggen efter ett lunchstopp på Vinga. Där fick vi snabbt hjälp av ett par snälla båtar som fixade så vi fick satt fast den och kunde styra mot Kullaviks hamn för en säker och fin hemgång. Kan bara säga att det var den bästa segling jag gjort med underbart sällskap! **Catrine**

Segla med Qvinna Ombord i Kroatien september 2025

Qvinna Ombord Västskustkretsen arrangerar en veckas segling i Kroatien tillsammans med More Sailing. Vi kommer att få en oförglömlig eskadersegling tillsammans. Vi har bokat upp två båtar, totalt finns det plats för 20 kvinnor, 10 st på varje båt.

Tid: Vecka 39 (20/9 – 27/9 2025)

Du behöver inte vara erfaren seglare, här får alla plats och vi lär oss under veckan att hantera en stor båt. Du kommer att utvecklas under resan. Tillsammans med oss seglar en erfaren skeppare från More Sailing.

Vi flyger till Split från Göteborg. Alla kostnader ombord på båten inkl flyg t&r till Split ingår i resans pris. Det enda som tillkommer är middag och aktiviteter i land. Du kan läsa allt om detta på vår hemsida. Gå in på Kryssarklubbens hemsida/Västskustkretsen under "Qvinna Ombord" och läs alla detaljer och säkra upp din plats. Först till kvarn gäller.

Sista anmälningsdag är 31 januari 2025.
www.sxk.se/vastskustkretsen

Följ oss gärna på Instagram **@qvinnaombordsxk**

Följ oss gärna på Facebook för kurser, tjejseglingar och allt annat som är på gång i Qvinna Ombord-Västskustkretsen
www.facebook.com/qvinnaombord

Sång & musik

Hösten 2014 startade Eva Samuelson en kurs i ukulelespel på Kryssarklubben. Ukulele är ett behändigt instrument som är lätt att stuva ombord. Det är inte svårt att lära sig några ackord för att kunna komma i gång. Under de gångna tio åren har verksamheten vuxit. Vi träffas nu en gång i månaden under terminstid och spelar och sjunger och umgås vid det obligatoriska fiket. Nu är det inte bara ukulele som hörs utan vi har flera som spelar gitarr och även elbas, så att det blir ett fylligare ackompanjement till vår sång. Ibland har det även varit med munspel och dragspel. En av deltagarna har underhållit med enmansorkester, dvs sjungit, spelat munspel, gitarr och trumma. Sann multitasking.

En av årets höjdpunkter är den årliga eskadern i slutet av maj. Då får vi vara på sjön och sedan träffas i någon lokal på kvällen för att

spela, sjunga och umgås. Det kan vara för kallt att spela utomhus på kvällarna. Vi har hunnit med hamnar mellan Vallda Sandö och Bohus Malmön. Årets eskader kommer att vara i området mellan Vrångö och Klädesholmen.

I början av april kommer vi att ha ett tredagars spelläger på Marstrand. Det blir ett litet avbrott i båtbestyren så att vi får koppla av ett par dagar för att få förnyad kraft inför sjösättningen.

Terminerna avslutas med julfest respektive vårfest.

Datum för våra aktiviteter finns på hemsidan, och är du intresserad av att kombinera båtlivet med sång och musik är du hjärtligt välkommen till våra aktiviteter.

Årsmöte 2024!

Onsdagen den 20/11 hade vi vårt årsmöte och vi valde bland annat in nya ledamöter i vår styrelse. Här är en bild på så gott som hela styrelsen!

Västskärskretsens styrelse 2024 från vänster: Ove Thorin, Carina A Williamsson, Gert Swenson, Ingela Johansson, Ulf Palm, Cecilia Holst, Jan Billig, Inge Andersson, Annika Ahlmark och Birgitta Zetterberg. Saknas på bilden gör Lennart Falck.

**Bli medlem
redan idag!**

Som medlem i Västskärskretsens får du Västpricken 4 gånger/år med program över kretsens alla verksamheter, utbildningar, seminarier, möten och eskadrar. Ansök idag på www.vastskarskretsen.se/Kretsen/Blimedlem

Västskärskretsens
finns på Facebook
[www.facebook.com/
vastskarskretsen](http://www.facebook.com/vastskarskretsen)

Kurser inom navigation och sjöliv våren 2025

Medborgarskolan i Fyrbodal

Bohussektionen inbjuder till följande aktiviteter

Du hittar mer information kring kurserna samt kursdagar, tider och priser på Medborgarskolans hemsida löpande.

Förarintyg båt

Vi håller kurser i Uddevalla och Trollhättan.

Kustskepparintyg

Vi håller kursen i Uddevalla.

Utsjöskepparintyg

Vi håller kursen i Uddevalla

Kanalintyg

Vi håller kursen i Uddevalla.

Båtradio SRC (tidigare VHF-certifikat)

Vi håller kurser i Trollhättan och Uddevalla.

Radarintyg för fritidsbåtar

Vi håller kursen i Uddevalla.

Vårda din dieselmotor

Vi håller kursen i Uddevalla.

El ombord i fritidsbåtar

Vi håller kursen i Uddevalla.

Skanna QR-koden för att komma direkt till Sjölivskurserna i Uddevalla

Skanna QR-koden för att komma direkt till Sjölivskurserna i Trollhättan

Materialkostnader:

Kostnad för kursmaterial och båtpraktik tillkommer.

Anmälan och information:

För mer information och anmälan till kurserna gå in på www.medborgarskolan.se och välj önskad ort eller ring 010-157 57 57.

Kurspriser:

På angivna kurspriser erhåller medlemmar i Svenska Kryssarklubben 200 kr i rabatt. Ange ditt medlemsnummer vid anmälan. Kan ej kombineras med andra erbjudanden.

Rabatter:

Under den termin som du är deltagare hos Medborgarskolan får du 10% rabatt hos Akademibokhandeln och 6% rabatt hos Bokus. Läs mer på vår hemsida: www.medborgarskolan.se/formaner

Kursavgift:

Kursavgiften betalas in via faktura som skickas från Medborgarskolan innan kursstart. Vill du delbetala kursen? Kontakta Medborgarskolan för mer information.

Startdatum:

Preliminära startdatum ser du på Medborgarskolans hemsida.

Prövning för NFBs förhörsförrättare:

Avgift för prövning ingår inte i kursavgiften. Prövning för Förar-, Kustskeppar-, Utsjöskeppar-, Kanal-, Radarintyg och SRC sker i anslutning till kursens slut. Vid förhör för Kustskepparintyg och Kanalintyg skall Förarintyg och intyg om båtpraktik uppvisas (för Kanalintyg krävs även SRC-certifikat). Vid förhör för Utsjöskepparintyg skall Kustskepparintyg uppvisas.

Kurslokal:

Kurserna hålls i Medborgarskolans egna eller inhyrda lokaler på respektive ort. Adress till lokalerna finner du på Medborgarskolans hemsida samt meddelas via din kallelse som du får per mejl eller post innan kursstart.

Studieorganisatör:

Kurserna anordnas av Medborgarskolan i Fyrbodal i samarbete med Svenska Kryssarklubben (Bohussektionen).

Bohussektionens kommande aktiviteter:

Segling till Medelhavet via Donau, 10 april

Torsdagen den 10 april, 2025, kl 18:00, berättar Odd Lindahl och visar vackra bilder. Vi ses i Bohusläns museum i Uddevalla.

Inträde 100 kr.

Bakluckeloppis 10 maj

Lördagen den 10 maj 2025, kl 10-13, har vi vårt sedvanliga bakluckeloppis vid Orust Yacht Service i Henåns hamn. Anmälningsavgift 100 kr per bil/släpkärra.

Anmälningar till respektive aktivitet görs minst 4 dagar innan till mats.y.windmark@gmail.com Betala gärna med Swish, 0737 74 21 52.

Ta för vana att läsa Västkustkretsens veckobrev, för att se om någon ny aktivitet skulle dyka upp, eller om någon ändring mot förmodan skulle uppstå.

Välkomna önskar
Bohussektionens styrelse

Tack!

Tack alla medlemmar och givare! Det är er förtjänst att vi har 2 400 välutbildade frivilliga sjöräddare på över 70 stationer. Ert stöd räddar liv till sjöss. Bli medlem på sjoraddning.se

SJÖRÄDDNINGSSÄLLSKAPET

Välkommen som medlem

Att vara ute på vattnet är en känsla att älska och längta efter. Med erfarenheten växer tryggheten och därmed drömmen om att utforska nya vatten. Som medlem i Kryssarklubben delar du drömmen med oss. Svenska Kryssarklubben arbetar för att underlätta för din och familjs färder till sjöss. Med cirka 40 000 medlemmar är vi världens största båtklubb med individuellt medlemskap.

Som medlem får du:

- Medlemstidningen På Kryss.
- En ny årsbok i juni varje år. I år, 2025, kommer temat bli mat och båtliv.
- Fri rådgivning i båtjuridiska och båttekniska frågor.
- Väl underhållna sjömärken, orienteringstavlor och enslinjer på många platser där det behövs.
- Tillgång till klubbens nio uthamnar längs Sveriges kust.
- Medlemserbjudanden och medlemsrabatter på internationella certifikat på Svenska Kryssarklubbens hemsida www.sxk.se

Som medlem i Västskustkretsen får du Västpricken fyra gånger per år med program över kretsens alla verksamheter, utbildningar, seminarier, möten och eskadrar. Om du registrerar din båt får du Bojflagga och tillgång till drygt 200 svajbojar i populära vikar längs hela kusten, samt i Mälaren och Vänern. Du får också Gästhamnsguiden som presenterar över 480 svenska gästhamnar. Som medlem kan du också teckna en förmånlig båtförsäkring hos Svenska Sjö, båtorganisationernas eget försäkringsbolag.

Bli medlem du också!

www.vastkustkretsen.se/Kretsen/Blimedlem
eller ring oss på telefon 031-69 00 69, så berättar vi mer.

Dagboken Göteborg 25

15 januari Långedrag

Eskader sid 4

21 januari Långedrag

Båtliv sid 28

22 januari Västerträffen

Klubbmästeriet sid 33

29 januari Västerträffen

Båtliv sid 28

1-9 februari Svenska Mässan

Båtmässan sid 9+39

19 februari Västerträffen

Klubbmästeriet sid 33

26 februari Långedrag

Båtliv sid 29

4 mars Långedrag

Tekniska sid 27

5 mars Västerträffen

Båtliv sid 29

12 mars Västerträffen

Tekniska sid 26

18 mars Långedrag

Tekniska sid 27

19 mars Västerträffen

Eskader sid 4

26 mars Västerträffen

Klubbmästeriet sid 33

2 april Västerträffen

Båtliv sid 29

Med reservation för ändringar.
Uppdaterat program se hemsidan
www.vastkustkretsen.se

ÖPPETTIDER PÅ KANSLIET I LÅNGEDRAG

Måndag – Torsdag 10:00-15:00
Välkomna till oss!

Du kan också maila eller ringa.

Våra träffar och aktiviteter sker i
samarbete med:

Orca-attack!!

En orca som attackerar en båt. Bilden visar en orca som breccar ut ur vattnet nära en båt. Texten beskriver en incident där en orca attackerade en båt i Öresund. Orca-attack!!

Vi fick ett mejl till redaktionen
efter artikeln om Orca-attack!

Läste om orcas i artikeln, men ni glömde något väldigt viktigt. Rekommendationen att gå med i **orcas.pt** gruppen. Den drivs av några vetenskapare. Rui heter han som driver gruppen. Deras rekommendationer är väldigt bra och deras sida med alla späckhuggarattacker och observationer är bara bäst.

Vi har varit med där de senaste 2 åren, på väg hem från Medelhavet.

Mvh Thomas o Irene på Lira

Tack Thomas och Irene för att ni skrev till oss!

SVENSKA MÄSSAN, GÖTEBORG

1-9 FEBRUARI 2025

Båtsommaren *börjar här*

Välkommen till Svenska Kryssarklubben på Båtmässan!

Besök Svenska Kryssarklubbens monter för att prata om det vi älskar mest – båtar, havet och skärgårdens magi. Där kan du köpa medlemsvaror, inspirerande publikationer och delta i vår tävling med fina priser.

Måndag 3 februari bjuder Västskustkretsen på inspirerande föreläsningar på Båtmässans scen. Se hela programmet på batmassan.se.

50% rabatt på entrébiljetten

Använd koden **SXK2025** och få 50% rabatt när du förköper biljetter. Gäller på vardagar (3–7 feb). Köp på batmassan.se/biljetter eller skanna QR-koden.

batmassan.se

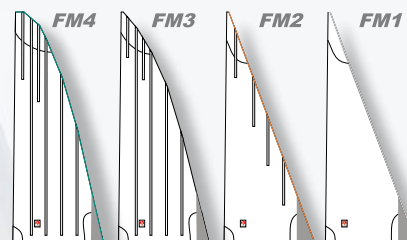
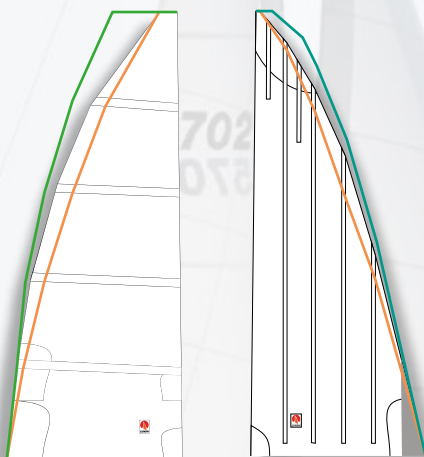
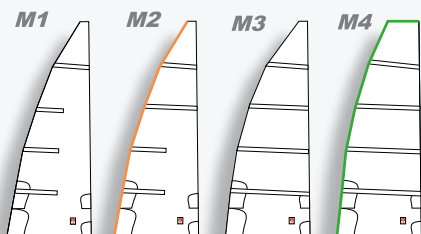
*Scanna QR-koden
och köp din biljett.*

LUNDH SAILS

SVENSKTILLVERKADE SEGEL

LATTOR PÅ BÅDE BREDDEN OCH HÖJDEN!

TEKNIK & UTVECKLING

Vi tillverkar storsegel för alla behov, från familjesegling till värstingsegel med breda toppar och många lattor

Vår utveckling har fört med sig att rullstorsegel nu till ytan är jämförbart med konventionellt storsegel. Material som förekommer är allt från dacrondukar till fibertech. Låt oss föreslå de bästa valen för dig och din båt!

**Besök oss på båtmässan i Göteborg 31/1 - 9/2
Monter C01:19**

LUNDH SAILS AB, 031-293021, info@lundhsails.se, www.lundhsails.se